

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.10.2013
COM(2013) 715 final

2013/0340 (NLE)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για
την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων**

{SWD(2013) 422 final}

{SWD(2013) 423 final}

{SWD(2013) 424 final}

{SWD(2013) 425 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1 Γενικό πλαίσιο

Το ατύχημα στον πυρηνοληλεκτρικό σταθμό της Φουκουσίμα Ντάιτσι το 2011 είχε ως αποτέλεσμα σημαντικές περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις και δημιούργησε ανησυχίες σχετικά με πιθανές επενέργειες στην υγεία του πληγέντος πληθυσμού στην Ιαπωνία. Αν και το ατύχημα προκλήθηκε από σεισμό και τσουνάμι τεράστιου μεγέθους, οι έρευνες σχετικά με τα αίτια του ατυχήματος αποκαλύπτουν ένα εύρος προβλέψιμων παραγόντων που συνδυάστηκαν καταλήγοντας σε ένα καταστροφικό αποτέλεσμα. Η ανάλυση του πυρηνικού ατυχήματος στη Φουκουσίμα αποκαλύπτει σε μεγάλο βαθμό ουσιώδη και επαναλαμβανόμενα τεχνικά προβλήματα καθώς και επαναλαμβανόμενες θεσμικές αστοχίες παρόμοιες με εκείνες που αναφέρθηκαν στις αξιολογήσεις έπειτα από τα πυρηνικά ατυχήματα του Three Mile Island και του Τσερνομπίλ πριν από δεκαετίες. Αυτό το πιο πρόσφατο πυρηνικό ατύχημα υπονόμωσε για άλλη μία φορά την εμπιστοσύνη του κοινού στην ασφάλεια της πυρηνικής ενέργειας, και μάλιστα σε χρόνο κατά τον οποίο η χρήση της πυρηνικής ενέργειας αποτελεί αντικείμενο συζήτησης ως πιθανή επιλογή για την κάλυψη της παγκόσμιας ζήτησης ενέργειας κατά αειφόρο τρόπο.

Το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα έστρεψε ξανά την προσοχή στην κορυφαία σημασία της εξασφάλισης των πλέον υψηλών επιπέδων πυρηνικής ασφάλειας στην ΕΕ και παγκοσμίως.

Από πυρηνική ενέργεια παράγονται σχεδόν το 30% του συνόλου του ηλεκτρισμού στην ΕΕ και περίπου τα δύο τρίτα της ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Στην ΕΕ υπάρχουν περίπου 132 αντιδραστήρες σε λειτουργία, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν περίπου στο ένα τρίτο των 437 πυρηνοληλεκτρικών αντιδραστήρων που βρίσκονται σε λειτουργία παγκοσμίως. Πολλοί από τους ΠΗΣ στην ΕΕ έχουν κατασκευαστεί πριν από τρεις με τέσσερις δεκαετίες και βασίζονται σε μελέτες και μέτρα για την ασφάλεια που έκτοτε διαρκώς επικαιροποιούνται.

Η πυρηνική ασφάλεια είναι θέμα ύψιστης σημασίας για την ΕΕ και τους λαούς της. Οι επιπτώσεις των πυρηνικών ατυχημάτων δεν περιορίζονται από εθνικά σύνορα και μπορούν να έχουν δυνητικές επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων και των πολιτών, αλλά και ευρείες οικονομικές συνέπειες. Συνεπώς, είναι ουσιαστικής σημασίας για την κοινωνία και την οικονομία να περιοριστεί ο κίνδυνος πυρηνικού ατυχήματος σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ μέσω της εφαρμογής υψηλών προτύπων πυρηνικής ασφάλειας και της εξασφάλισης μιας ρυθμιστικής εποπτείας υψηλής ποιότητας.

Στον απόηχο του πυρηνικού ατυχήματος της Φουκουσίμα, η απόκριση της ΕΕ στα γεγονότα ήταν άμεση.

Κατόπιν εντολής που έδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του στις 24-25 Μαρτίου 2011¹, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από κοινού με την Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (ENSREG), ξεκίνησε συνολικές αξιολογήσεις των κινδύνων και της ασφάλειας για τους πυρηνοληλεκτρικούς σταθμούς σε όλη την ΕΕ (προσομοίωση ακραίων καταστάσεων). Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων ορίστηκαν ως στοχοθετημένη επαναξιολόγηση των περιθωρίων ασφάλειας των ΠΗΣ, λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων από τα συμβάντα στη Φουκουσίμα όσον αφορά ακραία φυσικά φαινόμενα τα οποία θέτουν σε δοκιμασία τις λειτουργίες ασφάλειας των πυρηνοληλεκτρικών

¹ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου EUCO 10/1/11

σταθμών. Σε αυτές τις αξιολογήσεις συμμετείχαν και τα δεκατέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ που διαθέτουν πυρηνοληκτρικούς σταθμούς² και η Λιθουανία³. Η Ελβετία, η Ουκρανία και η Κροατία συμμετείχαν πλήρως στις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και στη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους της ΕΕ, ενώ άλλες γειτονικές χώρες (π.χ. Τουρκία, Λευκορωσία και Αρμενία), που συμφώνησαν να εφαρμόσουν την ίδια μεθοδολογία, ακολουθούν διαφορετικά χρονοδιαγράμματα. Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων άρχισαν το 2011 με αυτοαξιολογήσεις από τους φορείς εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και την εκπόνηση εθνικών εκθέσεων από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές. Τα προκαταρκτικά πορίσματα παρουσιάστηκαν σε ανακοίνωση της Επιτροπής με αντικείμενο ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων⁴ τον Νοέμβριο του 2011, και εκτενή διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους η οποία κάλυψε ολόκληρη την ΕΕ και διεξάχθηκε από τον Ιανουάριο έως τον Απρίλιο 2012. Μια ανακεφαλαιωτική έκθεση εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Αξιολόγησης από Ομοτίμους της ENSREG⁵ και εγκρίθηκε από την ENSREG. Επίσης, η ENSREG συμφώνησε επί σχεδίου δράσης⁶ για την παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων που προέκυψαν από την αξιολόγηση από ομοτίμους. Τον Οκτώβριο του 2012, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με αντικείμενο την τελική έκθεση σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων⁷. Επί του παρόντος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σχεδίου δράσης της ENSREG, εθνικά σχέδια δράσης⁸, τα οποία σχετίζονται με τα διδάγματα που αντλήθηκαν μετά τη Φουκουσίμα και τις συστάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων, έχουν εκπονηθεί και ελεγχθεί ως προς το περιεχόμενο και την κατάσταση υλοποίησης στο πλαίσιο ενός εργαστηρίου τον Απρίλιο του 2013. Η συνοπτική έκθεση του εργαστηρίου προγραμματίζεται να παρουσιαστεί στο δεύτερο Συνέδριο της ENSREG για την πυρηνική ασφάλεια στην Ευρώπη⁹, το 2013. Επιπλέον, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξασφάλισης μιας ορθής παρακολούθησης των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων, η Επιτροπή θα εκπονήσει, σε στενή συνεργασία με την ENSREG, μια ενοποιημένη έκθεση σχετικά με την κατάσταση της υλοποίησης των συστάσεων που προέκυψαν από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, η οποία προβλέπεται να ανακοινωθεί τον Ιούνιο του 2014 και να διαβιβασθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Στον νομοθετικό τομέα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε σαφή εντολή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2011 «να επανεξετάσει το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει όσον αφορά την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων» και να προτείνει τις ενδεχόμενες αναγκαίες βελτιώσεις.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επίσης ενθαρρύνει την επανεξέταση της νομοθεσίας. Στο ψήφισμα του 2011 σχετικά με τις προτεραιότητες για την ενεργειακή υποδομή για το 2020 και μετέπειτα¹⁰, αναφέρεται ότι «οι νομοθετικές πρωτοβουλίες στο μέλλον για τον ορισμό κοινού πλαισίου πυρηνικής ασφάλειας έχουν ουσιαστική σημασία με σκοπό να βελτιώνονται διαρκώς τα πρότυπα ασφάλειας στην Ευρώπη». Επιπλέον, στο ψήφισμα του 2011 σχετικά με

² Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο

³ Ο πυρηνοληκτρικός σταθμός Ignalina παροπλίζεται

⁴ COM 784 τελικό

⁵ Έκθεση αξιολόγησης από ομοτίμους – Προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιήθηκαν στους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς στην Ευρώπη www.ensreg.eu

⁶ Σχέδιο δράσης της ENSREG αναφορικά με την παρακολούθηση της αξιολόγησης από ομοτίμους των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιήθηκαν στους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς στην Ευρώπη

⁷ COM (2012) 571 της 04.10.12

⁸ 17 Τα εθνικά σχέδια δράσης είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο της ENSREG www.ensreg.eu

⁹ <http://www.ensreg.eu/ensreg-conferences>

¹⁰ P7_TA(2011)0318

το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2012¹¹, το Κοινοβούλιο ζήτησε «την επείγουσα αναθεώρηση της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας προκειμένου αυτή να καταστεί αυστηρότερη, κυρίως με τη συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή μετά το ατύχημα της Φουκουσίμα». Πιο πρόσφατα, στο ψήφισμα του 2013 σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων¹², το Κοινοβούλιο ζήτησε αυτή η αναθεώρηση να είναι «φιλόδοξη ως προς το χαρακτήρα της», συμπεριλαμβάνοντας σημαντικές βελτιώσεις σε τομείς όπως «οι διαδικασίες και τα πλαίσια για την ασφάλεια – ιδιαίτερα μέσω του ορισμού και της υλοποίησης δεσμευτικών προτύπων πυρηνικής ασφάλειας που αντικατοπτρίζουν τις τελευταίες πρακτικές στην ΕΕ από τεχνική, ρυθμιστική, και λειτουργική άποψη – καθώς και ως προς το ρόλο και τα μέσα των ρυθμιστικών αρχών για την πυρηνική ασφάλεια και, ιδιαίτερα, ότι πρέπει να ενισχυθεί η ανεξαρτησία, η ανοικτή επικοινωνία και η διαφάνεια των τελευταίων, ενδυναμώνοντας παράλληλα την παρακολούθηση και την αξιολόγηση από ομοτίμους».

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέφρασε στη γνωμοδότηση του 2012 αναφορικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την τελική έκθεση σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων¹³ την υποστήριξή της για τη «βούληση της Επιτροπής για μια φιλόδοξη αναθεώρηση της οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια».

Ανταποκρινόμενη στην εντολή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τα αιτήματα από τους άλλους θεσμούς και φορείς της ΕΕ, η Επιτροπή άρχισε μια ολοκληρωμένη διαδικασία ανάλυσης και καταγραφής απόψεων, προκειμένου να εντοπιστούν οι ενδεδειγμένοι τομείς και μηχανισμοί για νομοθετική παρέμβαση. Αυτή η διαδικασία συμπεριέλαβε μια ανοικτή, διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση (Δεκέμβριος 2011 – Φεβρουάριος 2012), η οποία συνοδεύτηκε από εκτενή διάλογο με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι ανακοινώσεις του 2011 και 2012 σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων περιλαμβάνουν ενδείξεις για πιθανούς τομείς βελτίωσης της νομοθεσίας. Σε αυτό το πλαίσιο, με αναφορά στην υπάρχουσα οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων¹⁴ (εφεξής η «οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας»), η πιο πρόσφατη ανακοίνωση επισημαίνει τους τομείς των διαδικασιών και των πλαισίων για την ασφάλεια, του ρόλου και των μέσων των ρυθμιστικών αρχών για την πυρηνική ασφάλεια, της ανοικτής επικοινωνίας και της διαφάνειας, της παρακολούθησης και επαλήθευσης.

Επιπλέον, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εκπόνησαν κατά τη διάρκεια του 2012 μια εκτίμηση επιπτώσεων, με βάση ένα μεγάλο εύρος πηγών πληροφοριών και λαμβάνοντας υπόψη τις ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις μετά τη Φουκουσίμα στον πυρηνικό τομέα.

Με γνώμονα τα ανωτέρω εκπονήθηκε πρόταση οδηγίας με την οποία τροποποιείται η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας, αξιοποιώντας αφενός τις συμβουλές και την εμπειρογνωμοσύνη της ομάδας εμπειρογνομόνων επιστημόνων που αναφέρεται στο άρθρο 31 της συνθήκης Ευρατόμ, καθώς και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, και αφετέρου εκτενή διαδικασία διαβούλευσης με τους εκπροσώπους υψηλού επιπέδου των εθνικών ρυθμιστικών αρχών για την πυρηνική ασφάλεια που συγκεντρώθηκαν εκ νέου στο πλαίσιο της ENSREG.

¹¹ P7_TA(2011)0327

¹² P7_TA(2013)0089

¹³ TEN/498

¹⁴ ΕΕ L 172 της 2.7.2009

1.2. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η τρέχουσα οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας υπήρξε σημαντική εξέλιξη. Ωστόσο, στο πνεύμα της φιλοσοφίας συνεχούς βελτίωσης που διέπει την πυρηνική ασφάλεια και, συνεπώς, με την πρόθεση να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, τα διδάγματα από το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα και από τα αποτελέσματα των επακόλουθων προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων, κατέστη αναγκαίο να επανεξεταστεί η επάρκεια των ισχυουσών διατάξεων.

Το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα κατέδειξε ότι διδάγματα που ήταν ευρέως γνωστά από τα ατυχήματα που συνέβησαν πριν από δεκαετίες δεν είχαν υιοθετηθεί σε εθελοντική βάση από τμήματα του κλάδου και δεν είχαν επιβληθεί επαρκώς από τις ρυθμιστικές αρχές, ακόμη και σε μια χώρα – Ιαπωνία – που θεωρείτο δεδομένο ότι είχε ιδιαίτερα αυστηρά πρότυπα βιομηχανικής και πυρηνικής ασφάλειας. Τα τεχνικά και οργανωτικά θέματα που προκύπτουν από την ανάλυση αυτού του ατυχήματος συνεπώς χρήζουν ευρύτερης εξέτασης.

Στην Ευρώπη, οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων επιβεβαίωσαν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς την εξασφάλιση συνολικού και διαφανούς προσδιορισμού και διαχείρισης των βασικών ζητημάτων ασφάλειας. Επιπλέον, οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων ανέδειξαν με σαφή τρόπο τα οφέλη μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ όλων των φορέων με αρμοδιότητες που άπτονται της πυρηνικής ασφάλειας, όπως οι αξιολογήσεις από ομοτίμους.

Επιπλέον, στη διάρκεια των δημόσιων συνεδριάσεων που διεξάχθηκαν στο πλαίσιο των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων, διατυπώθηκαν απαιτήσεις για την επέκταση της αξιολόγησης στις διευθετήσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών.

Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ενδεδειγμένο να τροποποιήσει, ενδυναμώσει και συμπληρώσει την οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας, συνδυάζοντας τις τεχνικές βελτιώσεις με ευρύτερες παραμέτρους της ασφάλειας, όπως η διακυβέρνηση, η ασφάλεια και η ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποσκοπούν στη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια στην ΕΕ, ιδιαίτερα μέσω:

- της ενίσχυσης του ρόλου και της ουσιαστικής ανεξαρτησίας των εθνικών ρυθμιστικών αρχών·
- της βελτίωσης της διαφάνειας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας·
- της ενίσχυσης των υφιστάμενων αρχών και του καθορισμού νέων γενικών στόχων και απαιτήσεων για την πυρηνική ασφάλεια, της αντιμετώπισης συγκεκριμένων τεχνικών θεμάτων αναφορικά με ολόκληρο τον κύκλο ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων και ιδιαιτέρως των ΠΗΣ·
- της ενίσχυσης της παρακολούθησης και της ανταλλαγής εμπειριών, μέσω της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού συστήματος αξιολόγησης από ομοτίμους·
- της δημιουργίας ενός μηχανισμού για την ανάπτυξη εναρμονισμένων κατευθυντήριων γραμμών για την πυρηνική ασφάλεια για ολόκληρη την ΕΕ.

1.3. Νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας

Μετά από την αναγνώριση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση 29/99¹⁵ της άμεσης σχέσης μεταξύ της προστασίας από ακτινοβολίες και της πυρηνικής ασφάλειας και, κατά συνέπεια, της αρμοδιότητας της Κοινότητας Ευρατόμ να νομοθετεί στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας είναι η πρώτη νομικά

¹⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 2002 [2002] ECR I-11221

δεσμευτική πράξη του τομέα που ισχύει για ολόκληρη της ΕΕ¹⁶. Με την εν λόγω οδηγία καθορίζεται ένα νομικά δεσμευτικό πλαίσιο με βάση τις αναγνωρισμένες αρχές και υποχρεώσεις των βασικών διεθνών πράξεων, συγκεκριμένα της Σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια¹⁷ και των Θεμελιωδών αρχών ασφάλειας¹⁸ που καθορίστηκαν από τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ).

1.4. Συνοχή με άλλους τομείς πολιτικής

Η νομοθεσία περί πυρηνικής ασφάλειας της Ευρατόμ, εξαιτίας του γεγονότος ότι απώτερος στόχος της είναι η εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων και του πληθυσμού έναντι των κινδύνων από ιονίζουσες ακτινοβολίες, συνδέεται κυρίως με το σώμα νομοθετικών διατάξεων περί προστασίας από ακτινοβολίες της Ευρατόμ, κύριο πυλώνα του οποίου αποτελεί η οδηγία περί βασικών κανόνων ασφάλειας¹⁹. Δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί η προστασία των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους της ιονίζουσας ακτινοβολίας χωρίς τον έλεγχο των δυνητικά επιβλαβών πηγών αυτής της ακτινοβολίας.

Η πυρηνική ασφάλεια είναι επίσης ύψιστης σημασίας για τη συνολική πρόληψη, την ετοιμότητα και αντιμετώπιση των καταστροφών στα κράτη μέλη. Η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας είναι, κατά συνέπεια, στενά συνδεδεμένη με τον ενωσιακό Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας²⁰ ο οποίος παρέχει το πλαίσιο για τη συνεργασία στην ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης των περιστατικών έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολιών εντός και εκτός της ΕΕ.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.1. Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Κατά την περίοδο μετά το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα, η Επιτροπή διεξήγαγε μια διαδικασία εκτενούς και διαφανούς διαλόγου με τους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό, συμπεριλαμβανομένης της έναρξης ανοικτής διαβούλευσης μέσω του διαδικτύου, σύμφωνα με τα τις ελάχιστες προδιαγραφές διαβούλευσης της Επιτροπής²¹.

Στο πλαίσιο της ανταπόκρισης στη διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση συγκέντρωσης απόψεων για τους τομείς ενίσχυσης του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου περί πυρηνικής ασφάλειας της Ευρατόμ, λήφθηκαν γνωμοδοτήσεις από ρυθμιστικές αρχές για την πυρηνική ασφάλεια, άλλες δημόσιες αρχές, εταιρείες, μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και άτομα. Αυτή η διαβούλευση προσφέρει πληροφόρηση για ένα μεγάλο εύρος απόψεων ενδιαφερόμενων φορέων. Το γενικό αποτέλεσμα καταδεικνύει ότι άνω του 90% των ερωτηθέντων συμφωνούν ως προς τη σημασία ενός πλαισίου της Ευρατόμ για την πυρηνική ασφάλεια, με το οποίο θα καθορίζονται κοινοί κανόνες για τα κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ το

¹⁶ Μόνο δύο νομικά μη δεσμευτικοί κανονισμοί του Συμβουλίου της 22 Ιουλίου 1975 και της 18 Ιουνίου 1992 επί των τεχνολογικών προβλημάτων της πυρηνικής ασφάλειας υπήρχαν προηγουμένως

¹⁷ INFCIRC/449 της 5ης Ιουλίου 1994

¹⁸ IAEA Safety Standard Series no SF-1 (2006)

¹⁹ Στην οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες

²⁰ Πρόταση της Επιτροπής για απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με έναν ενωσιακό Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας (COM/2011/934 τελικό), με σκοπό, μεταξύ άλλων, την αντικατάσταση της απόφασης 2007/779 του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2007 περί δημιουργίας κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας (αναδιατύπωση).

²¹ COM(2002) 704 τελικό

76% συμφωνούν στην ανάγκη ενίσχυσης του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου περί ασφάλειας.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης έγγραφες και βασισμένες σε συνεδριάσεις γνωμοδοτήσεις από διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, π.χ. ρυθμιστικές αρχές για την πυρηνική ασφάλεια, άλλες δημόσιες αρχές, μεμονωμένες εταιρείες, βιομηχανικές ενώσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή οργάνωσε με την ENSREG συνέδρια και δημόσιες συζητήσεις με τη συμμετοχή μεγάλου εύρους ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, με αντικείμενο τη διαδικασία, τα ενδιάμεσα και τα τελικά αποτελέσματα των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων²².

Πραγματοποιήθηκε επίσης διαβούλευση με τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους από την Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου του τομέα ηλεκτροπαραγωγής. Στην απάντησή τους, οι κοινωνικοί εταίροι υπογραμμίζουν το ρόλο του νομοθετικού πλαισίου περί πυρηνικής ασφάλειας της Ευρατόμ για τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα κράτη μέλη.

Ειδικός ρόλος δόθηκε στην ENSREG, η οποία αντιπροσωπεύει ένα μοναδικό σημείο εστίασης εμπειρογνομosύνης, καθώς επανασυνδέει εκπροσώπους υψηλού επιπέδου από τις εθνικές αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές για την πυρηνική ασφάλεια από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, είτε αυτά εφαρμόζουν προγράμματα πυρηνικής ενέργειας είτε όχι. Μια λεπτομερής συμβολή παραλήφθηκε από την ENSREG και λήφθηκε υπόψη.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας που καθορίζεται στη συνθήκη Ευρατόμ, η Επιτροπή διαβουλευόταν με την ομάδα εμπειρογνομosύμων επιστημόνων που αναφέρεται στο άρθρο 31. Σύμφωνα με την άποψή τους, οι εμπειρογνομosύμoνες καλωσορίζουν την πρόταση της Επιτροπής για τροποποίηση της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας και διατυπώνουν διάφορες προτάσεις για τη βελτίωση της σύνδεσης με τη νομοθεσία περί προστασίας από ακτινοβολίες.

Τέλος, στη γνώμη της επί του σχεδίου πρότασης την οποία εξέδωσε σύμφωνα με το άρθρο 31 της συνθήκης Ευρατόμ²³, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) επικροτεί την άμεση δράση που ανέλαβε η Επιτροπή με την υποβολή πρότασης τροποποίησης της οδηγίας για την πυρηνική ασφάλεια. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι αρκετά από τα θέματα που επεσήμανε σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της για την πυρηνική ασφάλεια ελήφθησαν υπόψη στην παρούσα πρόταση. Ειδικότερα, χαιρετίζει την πιο αποφασιστική προσέγγιση για εναρμόνιση μεταξύ των κρατών μελών, την αποσαφήνιση ευθυνών, αρμοδιοτήτων και ικανοτήτων σε θέματα ρυθμιστικού χαρακτήρα, την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, καθώς και τις δράσεις επιτόπιας ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η ΕΟΚΕ εξαιρεί επίσης την αποφασιστική προσέγγιση για πλήρη διαφάνεια. Υπογραμμίζοντας ότι οι νέες νομοθετικές απαιτήσεις πρέπει να είναι αναγκαίες, αναλογικές και να εξυπηρετούν την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τη σωστή ισορροπία που έχει επιτευχθεί από αυτή την άποψη στην τροποποιητική οδηγία.

Η Επιτροπή πρότεινε την ενίσχυση των διατάξεων του σχεδίου πρότασης σε ορισμένους τομείς και διατύπωσε σύσταση σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη υποχρεούνται να

²² Για παράδειγμα, το πρώτο συνέδριο της ENSREG στις 28-29 Ιουνίου 2011, ένα συνέδριο ενδιαφερόμενων μερών με θέμα την αξιολόγηση από ομοτίμους στις 17 Ιανουαρίου 2012, μια δημόσια συζήτηση σχετικά με τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και των αξιολογήσεων από ομοτίμους στις 8 Μαΐου 2012. Το δεύτερο συνέδριο της ENSREG είναι προγραμματισμένο για τον Ιούνιο του 2013.

²³ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ (TEN/529), της 2^{ης} Σεπτεμβρίου 2013, για το σχέδιο πρότασης σχετικά με οδηγία του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25^{ης} Ιουνίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων.

εξασφαλίσουν την καθιέρωση συμμετοχικών διαδικασιών για την ενίσχυση της συμμετοχής του ευρέος κοινού στον σχεδιασμό, την επανεξέταση και τη λήψη αποφάσεων. Εν προκειμένω, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ρόλος του ευρέος κοινού στη λήψη αποφάσεων ρυθμιστικού χαρακτήρα αναγνωρίζεται με διάταξη της πρότασης δυνάμει της οποίας το ευρύ κοινό συμμετέχει αποτελεσματικά στη διαδικασία αδειοδότησης πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31 της συνθήκης Ευρατόμ, η διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή για το σχέδιο πρότασης ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για τη μεταγενέστερη έγκριση της τελικής πρότασης από την Επιτροπή.

2.2. Εκτίμηση επιπτώσεων

Το 2012, εκπονήθηκε μια εκτίμηση επιπτώσεων. Στο έγγραφο αναλύονται οι προκλήσεις για την εξασφάλιση επαρκών επιπέδων πυρηνικής ασφάλειας στην ΕΕ. Σε αυτό καθορίζονται οι γενικοί και ειδικοί στόχοι για τη βελτίωση της πρόληψης και του περιορισμού των πυρηνικών ατυχημάτων. Προτείνονται και αναλύονται ορισμένες επιλογές πολιτικής, οι οποίες κυμαίνονται από τη διατήρηση της τρέχουσας κατάστασης έως βαθύτερες μεταρρυθμίσεις. Κάθε επιλογή αξιολογήθηκε ως προς τα εκτιμώμενα αποτελέσματα που έχει για την ασφάλεια, την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Νομική βάση

Κάθε τροποποίηση της νομοθεσίας πρέπει να βασίζεται στην προσέγγιση της τρέχουσας οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας και να τη βελτιώνει. Συνεπώς, ως νομική βάση παραμένουν τα άρθρα 31 και 32 της συνθήκης Ευρατόμ.

3.2. Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Η πρόταση αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου και της ανεξαρτησίας των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, καθώς είναι σαφές ότι μόνο ισχυρές ρυθμιστικές αρχές στις οποίες έχουν δοθεί όλες οι αναγκαίες εξουσίες και εγγυήσεις ανεξαρτησίας μπορούν να εποπτεύουν και να εξασφαλίζουν την ασφαλή λειτουργία των πυρηνικών εγκαταστάσεων στην ΕΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τις διασυννοριακές επιπτώσεις ενός πυρηνικού ατυχήματος, ενθαρρύνεται η στενή συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών.

Με δεδομένες τις ευρείες συνέπειες ενός πυρηνικού ατυχήματος και ιδιαίτερα την ανάγκη του κοινού για πληροφόρηση σε μια παρόμοια περίπτωση, μια πανευρωπαϊκή προσέγγιση σε θέματα διαφάνειας είναι ουσιαστικής σημασίας. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι, ανεξαρτήτως εθνικών συνόρων, το κοινό θα είναι σωστά ενημερωμένο σχετικά με όλα τα ουσιώδη θέματα πυρηνικής ασφάλειας. Οι υφιστάμενες διατάξεις της οδηγίας τροποποιούνται προς αυτό τον σκοπό.

Στην Ευρώπη, οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων επιβεβαίωσαν όχι μόνο ότι συνεχίζουν να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ ως προς την εξασφάλιση συνολικού και διαφανούς εντοπισμού και διαχείρισης των βασικών ζητημάτων ασφάλειας, αλλά και επίσης ότι παραμένουν κενά. Συνεπώς, η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας ενισχύεται έτσι, ώστε να συμπεριλάβει ένα σύνολο κοινών στόχων με κατεύθυνση την εναρμόνιση της προσέγγισης της ΕΕ στην πυρηνική ασφάλεια. Επίσης, από την πείρα που αποκτήθηκε από το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα και τις πολύτιμες πληροφορίες από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων προκύπτει με σαφήνεια ότι η ανταλλαγή πληροφοριών και οι αξιολογήσεις από ομοτίμους αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο για την

εξασφάλιση της ουσιαστικής και συνεχιζόμενης υλοποίησης οποιουδήποτε καθεστώτος για την ασφάλεια.

Βάσει της αρχής της αναλογικότητας, η προτεινόμενη νομοθετική πράξη δεν υπερβαίνει ό,τι είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές καταστάσεις στα κράτη μέλη, ορίζεται μια ευέλικτη και αναλογική προσέγγιση αναφορικά με το επίπεδο της δυνατότητας εφαρμογής. Ορίζεται ένας μηχανισμός κοινής κατάρτισης από τα κράτη μέλη για τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές με ιδιαίτερη μέριμνα για την αρχή της αναλογικότητας, χρησιμοποιώντας τη γνώση και την πρακτική πείρα των εμπειρογνομόνων των ρυθμιστικών αρχών.

Η δυνατότητα εφαρμογής και η έκταση των διατάξεων της πρότασης διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της πυρηνικής εγκατάστασης. Συνεπώς, κατά την υλοποίηση αυτών των διατάξεων, τα κράτη μέλη πρέπει να ακολουθούν μια αναλογική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους για συγκεκριμένους τύπους πυρηνικών εγκαταστάσεων.

3.3. Νομικά στοιχεία της πρότασης

Η πρόταση εισάγει νέες ή ενισχύει τις ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας, με συνολικό στόχο τη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας και της ρύθμισής της σε επίπεδο ΕΕ. Συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις κύριες προτεινόμενες τροποποιήσεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας παρέχονται παρακάτω.

Στόχοι

Στο άρθρο 1 προστίθεται ένας νέος στόχος για την εξασφάλιση της πρόληψης της έκλυσης ραδιενεργών ουσιών σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων (χωροθέτηση, σχεδίαση, κατασκευή, θέση σε επιχειρησιακή λειτουργία, εκμετάλλευση, παροπλισμός).

Ορισμοί

Στο άρθρο 3 εισάγονται νέοι ορισμοί σε αντιστοιχία με όρους που χρησιμοποιούνται στις νέες διατάξεις, όπως «ατύχημα», «μη φυσιολογικό συμβάν», «σχεδιαστική βάση», «ατύχημα σχεδιαστικής βάσης», «ατύχημα εκτός σχεδιαστικής βάσης», «περιοδική επανεξέταση ασφάλειας». Αυτοί οι ορισμοί εναρμονίζονται με τη διεθνή ορολογία, όπως το γλωσσάριο ασφαλείας του ΔΟΑΕ.

Νομικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο

Το άρθρο 4 τροποποιείται για την περαιτέρω αποσαφήνιση των κύριων στοιχείων του εθνικού πλαισίου. Για παράδειγμα, καθορίζεται ότι οι εθνικές απαιτήσεις ασφάλειας που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) πρέπει να καλύπτουν όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Αρμόδια ρυθμιστική αρχή (ουσιαστική ανεξαρτησία, ρυθμιστικός ρόλος)

Η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας περιλαμβάνει μόνο ελάχιστες διατάξεις που θεμελιώνουν την ανεξαρτησία της εθνικής αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής, στο άρθρο 5 παράγραφος 2. Οι εν λόγω διατάξεις ενισχύονται σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές²⁴, καθορίζοντας ισχυρά και ουσιαστικά κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης και απαιτήσεις για την εγγύηση της ουσιαστικής ανεξαρτησίας των ρυθμιστικών αρχών. Στις νέες απαιτήσεις περιλαμβάνονται η εξασφάλιση της ουσιαστικής ανεξαρτησίας στη λήψη αποφάσεων, οι αποκλειστικές ενδεδειγμένες πιστώσεις κονδυλίων και η αυτονομία διάθεση

²⁴ π.χ. Governmental, Legal and Regulatory Framework for Safety (Κυβερνητικό, νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια) - General safety requirements (Γενικές απαιτήσεις ασφάλειας) - IAEA safety standards series no. GSR part 1

των πιστώσεων, σαφείς απαιτήσεις για το διορισμό και την απόλυση προσωπικού, για την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων συμφερόντων και για τα επίπεδα στελέχωσης με τα αναγκαία προσόντα, πείρα και εμπειρογνωμοσύνη.

Η οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας παραθέτει με γενικό τρόπο τις κύριες αρμοδιότητες της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής στο άρθρο 5 παράγραφος 2. Μέσω της τροποποίησης, αυτές οι διατάξεις αναλύονται περαιτέρω προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι ρυθμιστικές αρχές διαθέτουν τις κατάλληλες εξουσίες για τη διενέργεια ισχυρής ρυθμιστικής εποπτείας. Προς τον σκοπό αυτόν, η βασική αποστολή της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής για τον καθορισμό εθνικών απαιτήσεων πυρηνικής ασφάλειας προστίθεται στον υφιστάμενο κατάλογο ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων.

Διαφάνεια

Οι ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 8 της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας περιορίζονται σε γενικές απαιτήσεις για την ενημέρωση του κοινού. Επιπλέον, αυτό το άρθρο δεν επιβάλλει οποιαδήποτε υποχρέωση στον κάτοχο άδειας, ο οποίος φέρει την κύρια ευθύνη για την πυρηνική ασφάλεια. Για την κάλυψη αυτών των κενών, στην προτεινόμενη τροποποίηση, οι ισχύουσες διατάξεις επεκτείνονται και εξειδικεύονται. Ακολουθώντας, και η αρμόδια ρυθμιστική αρχή και ο κάτοχος άδειας απαιτείται να καταρτίσουν μια στρατηγική διαφάνειας, η οποία καλύπτει την παροχή πληροφοριών σε κανονικές συνθήκες λειτουργίας των πυρηνικών εγκαταστάσεων, καθώς και την επικοινωνία σε περίπτωση ατυχήματος ή σε συνθήκες μη φυσιολογικού συμβάντος. Ο ρόλος του κοινού αναγνωρίζεται πλήρως μέσω της απαίτησης της ουσιαστικής συμμετοχής του στη διαδικασία αδειοδότησης για πυρηνικές εγκαταστάσεις. Από συναντήσεις ανταλλαγής απόψεων με ειδικούς του τομέα που διοργανώθηκαν πρόσφατα²⁵, επιβεβαιώθηκε ότι το κοινό έχει να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο συμμετέχοντας ουσιαστικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και ότι οι απόψεις του πρέπει να εξετάζονται, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της σύμβασης Άαρχους²⁶.

Στόχοι πυρηνικής ασφάλειας

Η ισχύουσα οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας δεν περιλαμβάνει ειδικές απαιτήσεις για τα διαφορετικά στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Συνεπώς, για παράδειγμα, ο τύπος των κινδύνων που σχετίζονται με τα θέματα που προσδιορίζονται στην ανάλυση του ατυχήματος της Φουκουσίμα και στις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που ακολούθησαν δεν προσδιορίζεται επαρκώς και δεν αντιμετωπίζεται από τις διατάξεις της ισχύουσας οδηγίας, π.χ.:

- η ανάγκη αξιολόγησης της καταλληλότητας της χωροθέτησης πυρηνικών εγκαταστάσεων με βάση κριτήρια που άπτονται του τρόπου πρόληψης, όποτε είναι δυνατόν, και ελαχιστοποίησης των επιπτώσεων εξωτερικών κινδύνων·
- η ανάγκη διαρκούς επανεκτίμησης της πιθανότητας εμφάνισης παρόμοιων κινδύνων και των επιπτώσεών τους κατά τις περιοδικές αξιολογήσεις ασφάλειας και πραγματοποίησης μιας αντίστοιχης αξιολόγησης της σχεδιαστικής βάσης για κάθε πυρηνική εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης για το σκοπό μιας πιθανής παράτασης της διάρκειας ζωής·

²⁵ Σειρά διεθνών εργαστηρίων μεταξύ 2009-2013 με τη συμμετοχή των ΓΔ ENER, ΓΔ ENV από πλευράς της Επιτροπής και της Εθνικής Ένωσης Επιτροπών και της Επιτροπής Πληροφόρησης - των γαλλικών «τοπικών επιτροπών πληροφόρησης» (CLI) και της εθνικής τους ομοσπονδίας (ANCCLI)

²⁶ Σύμβαση για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος, η οποία κυρώθηκε στις 17 Φεβρουαρίου με την απόφαση 2005/370/EK του Συμβουλίου

- η ανάγκη να βασίζονται οι αξιολογήσεις κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν εξωτερικά συμβάντα, σε μεθόδους που αντικατοπτρίζουν την πρόοδο στην εξέλιξη της επιστήμης και, συνεπώς, να καθίσταται δυνατή η ουσιαστική συνεχής βελτίωση της ασφάλειας.

Σε συμφωνία με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της πυρηνικής ασφάλειας, η τροποποίηση εισάγει γενικούς στόχους για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων (άρθρο 8α), οι οποίοι αντικατοπτρίζουν την πρόοδο που επιτεύχθηκε στο επίπεδο της WENRA ως προς την κατάρτιση στόχων ασφάλειας για τους νέους ΠΗΣ.

Για την επίτευξη των εν λόγω υψηλού επιπέδου στόχων ασφάλειας, καθορίζονται περισσότερο λεπτομερείς διατάξεις για τις διαφορετικές φάσεις του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων (άρθρο 8β).

Επιπλέον, για την υποστήριξη της σταθερής υλοποίησής τους, στο άρθρο 8γ καθορίζονται μεθοδολογικές απαιτήσεις αναφορικά με τη χωροθέτηση, τη σχεδίαση, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία και τον παροπλισμό των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Αυτή η προσέγγιση παρέχει ευελιξία στα εθνικά πλαίσια, θέτοντας στόχους υψηλού επιπέδου που πρέπει να επιτευχθούν μέσω της εθνικής νομοθεσίας, σε συμφωνία με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της πυρηνικής ασφάλειας. Για παράδειγμα, αυτό παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ των διαθέσιμων τεχνικών λύσεων για την αναβάθμιση των πυρηνικών τους εγκαταστάσεων κατά την αντιμετώπιση ζητημάτων ασφάλειας, με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από σοβαρά ατυχήματα, όπως η ανάγκη να επιτρέπεται η ασφαλής αποσυμπίεση του κελύφους απομόνωσης αντιδραστήρα σε περίπτωση ατυχήματος (π.χ. με εξαερισμό μέσω φίλτρων απομόνωσης).

Ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων

Η τροποποίηση περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών καθώς η ισχύουσα οδηγία δεν προβλέπει παρόμοια μέτρα. Οι νέες διατάξεις περιλαμβάνουν κατευθύνσεις σχετικά με τα σχεδιαστικά και οργανωτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τον κάτοχο άδειας (άρθρο 8δ). Ως ένα παράδειγμα των νέων απαιτήσεων, η τροποποίηση καθορίζει ότι απαιτείται να υπάρχει ένα κέντρο αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων για μια πυρηνική εγκατάσταση και ότι αυτό πρέπει να είναι επαρκώς προστατευμένο από τις επιπτώσεις εξωτερικών συμβάντων και σοβαρών ατυχημάτων, συμπεριλαμβανομένων ατυχημάτων εκπομπής ακτινοβολίας, και εξοπλισμένο με το αναγκαίο υλικό για τον μετριασμό των επιπτώσεων σοβαρών ατυχημάτων.

Αξιολογήσεις από ομοτίμους

Οι ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας του άρθρου 9 παράγραφος 3, περιλαμβάνουν μια απαίτηση για περιοδική αυτοαξιολόγηση του εθνικού πλαισίου των κρατών μελών και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, σε συνδυασμό με την υποχρέωση να απευθύνεται πρόσκληση για διεθνή αξιολόγηση από ομοτίμους των οικείων τμημάτων. Αυτή η πρόβλεψη παραμένει αμετάβλητη στην πρόταση, στο άρθρο 8ε παράγραφος 1.

Η τροποποίηση εισάγει νέες διατάξεις σχετικά με τις αυτοαξιολογήσεις και τις αξιολογήσεις από ομοτίμους των πυρηνικών εγκαταστάσεων με βάση θέματα πυρηνικής ασφάλειας που επιλέγονται από κοινού και σε συντονισμό με την Επιτροπή από τα κράτη μέλη καλύπτοντας ολόκληρο τον κύκλο ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων (ένα παράδειγμα θα μπορούσε να είναι η προαναφερθείσα αποσυμπίεση του κελύφους απομόνωσης σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος προκειμένου να αποφευχθεί έκρηξη υδρογόνου). Σε περίπτωση αποτυχίας των κρατών μελών να επιλέξουν τουλάχιστον ένα θέμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να επιλέξει τα θέματα που θα αποτελέσουν αντικείμενο της αξιολόγησης από ομοτίμους. Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος πρέπει να ορίσει μια μεθοδολογία για την υλοποίηση των

τεχνικών συστάσεων που θα προκύψουν από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους. Εάν η Επιτροπή εντοπίσει σημαντικές αποκλίσεις ή καθυστερήσεις στην υλοποίηση των τεχνικών συστάσεων που έχουν προκύψει από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους, η Επιτροπή θα πρέπει να καλέσει τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των μη εμπλεκόμενων κρατών μελών να οργανώσουν και να διεξαγάγουν μια αποστολή επαλήθευσης προκειμένου να αποκτηθεί μια πλήρης εικόνα της κατάστασης και να ενημερωθεί το εμπλεκόμενο κράτος μέλος σχετικά με πιθανά μέτρα για την αποκατάσταση τυχόν ανεπαρκειών που έχουν εντοπιστεί.

Σε περίπτωση ατυχήματος με συνέπειες εκτός των εγκαταστάσεων, θα πρέπει να διοργανωθεί μια ειδική αξιολόγηση από ομοτίμους.

Αυτός ο νέος υποχρεωτικός και τακτικός μηχανισμός αξιολογήσεων από ομοτίμους της ΕΕ (άρθρο 8ε παράγραφοι 2 έως 5) αποσκοπεί στην επαλήθευση του επιπέδου τεχνικής συμμόρφωσης με τους στόχους ασφάλειας σε κάθε κράτος μέλος.

Οι νέες αυτές διατάξεις με τις οποίες τάσσεται μηχανισμός αξιολόγησης από ομοτίμους δεν θίγουν τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία επί παραβάσει σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος αδυνατεί να εκπληρώσει υποχρέωση την οποία υπέχει βάσει των Συνθηκών, όπως ορίζεται στα άρθρα 258, 259 και 260 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αναλογική εφαρμογή της τροποποιημένης οδηγίας

Στην τροποποίηση αναγνωρίζεται ότι η δυνατότητα εφαρμογής και η έκταση των διατάξεων της τροποποιημένης οδηγίας διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο της πυρηνικής εγκατάστασης. Συνεπώς, κατά την υλοποίηση αυτών των διατάξεων, τα κράτη μέλη πρέπει να ακολουθούν μια αναλογική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που υπάρχουν για συγκεκριμένους τύπους πυρηνικών εγκαταστάσεων που σχεδιάζουν ή έχουν σε λειτουργία.

Εκθέσεις για την πρακτική εφαρμογή της τροποποιημένης οδηγίας

Η εν λόγω πρόταση δεν μεταβάλλει τις διατάξεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας σχετικά με την κατάρτιση εκθέσεων, διατηρώντας ως ημερομηνία για την πρώτη έκθεση την 22η Ιουλίου 2014, κατά την οποία τα κράτη μέλη αναμένεται να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων της οδηγίας. Ωστόσο, κατά το χρόνο της δεύτερης υποβολής εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή, έως τις 22 Ιουλίου 2017, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας όπως αυτή τροποποιείται από την παρούσα πρόταση.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις επί του προϋπολογισμού της ΕΕ.

5. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύσουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση μεταξύ των συστατικών μερών μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι αιτιολογημένη για τους ακόλουθους λόγους:

- **Η πολυπλοκότητα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της τροποποιημένης οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας**

Οι ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας ενισχύονται σημαντικά από την παρούσα πρόταση, η οποία εισάγει επίσης νέες σημαντικές διατάξεις σε αρκετούς τομείς. Η πολυπλοκότητα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της τροποποιημένης οδηγίας συνεπώς καθορίζεται από το γεγονός ότι αυτή καλύπτει πολλά διαφορετικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για το εθνικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, του ρόλου και της ανεξαρτησίας των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, των υποχρεώσεων των κατόχων άδειας, των δεξιοτήτων ως προς την πυρηνική ασφάλεια, της διαφάνειας για θέματα πυρηνικής ασφάλειας, των τεχνικών στόχων και των απαιτήσεων για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, της ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων και των διατάξεων για τις εθνικές αξιολογήσεις των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τις σχετικές αξιολογήσεις από ομοτίμους του τομέα. Επιπλέον, η οδηγία επιβάλλει απαιτήσεις για διαφορετικούς φορείς των κρατών μελών, καθώς και για ιδιωτικούς φορείς.

Οι διαφορετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την τροποποιημένη οδηγία είναι, συνεπώς, πιθανό να συνεπάγονται μια πολύπλοκη διαδικασία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Οι υφιστάμενες διατάξεις της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας έχουν ήδη μεταφερθεί σε γενικές γραμμές στο εθνικό δίκαιο μέσω διαφόρων πράξεων μεταφοράς ανά κράτος μέλος, ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις ο αριθμός των πράξεων μεταφοράς υπερβαίνει τις 15. Ο αριθμός των ανακοινωθείσων πράξεων μεταφοράς μπορεί αιτιολογημένα να αναμένεται ότι θα αυξηθεί με τις νέες διατάξεις που εισάγονται στην ισχύουσα οδηγία από την παρούσα πρόταση. Επιπλέον, λόγω της ιδιαιτερότητας της πυρηνικής ασφάλειας, χρησιμοποιούνται και ανακοινώνονται στην Επιτροπή διαφορετικές πράξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, από νόμους, διατάγματα της κυβέρνησης και υπουργικές εντολές έως οδηγίες και αποφάσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών για την πυρηνική ασφάλεια.

Η ανάγκη για επεξηγηματικά έγγραφα όπου περιγράφεται η σχέση μεταξύ των διατάξεων της τροποποιημένης οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο είναι προφανής υπό αυτές τις περιστάσεις.

- **Προϋπάρχουσα εθνική νομοθεσία**

Σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχει ήδη ισχύουσα νομοθεσία που άπτεται του τομέα των τροποποιήσεων που εισάγονται από την παρούσα πρόταση. Συνεπώς, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της τροποποιημένης οδηγίας είναι πιθανό να καταλήξει σε έναν συνδυασμό τροποποιήσεων της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας και θέσπισης νέας νομοθεσίας. Σε αυτή την περίπτωση, τα επεξηγηματικά έγγραφα θα ήταν αναγκαία για να αποκτηθεί μια σαφής και ολοκληρωμένη εικόνα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

- **Οδηγία πλαίσιο**

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν αλλάζουν θεμελιωδώς τον χαρακτήρα της οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας ως «πλαισίου». Η τροποποιημένη οδηγία εξακολουθεί να περιλαμβάνει γενικές αρχές και απαιτήσεις.

Είναι σημαντικό για την Επιτροπή και την παρακολούθηση από αυτή της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και της εφαρμογής να γνωρίζει ποιες εθνικές διατάξεις μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο τις γενικές αρχές και απαιτήσεις που καθορίζει η τροποποιημένη οδηγία. Για παράδειγμα, η πρόταση εισάγει γενικούς στόχους και απαιτήσεις ασφάλειας για όλους τους τύπους των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Λόγω του πολύ ευρέος πεδίου αυτών των νέων στόχων και απαιτήσεων ασφάλειας, είναι εξαιρετικά σημαντικό για την Επιτροπή, αλλά και για το κοινό, να είναι δυνατή η εξακρίβωση του πώς μεταφέρονται αυτά στο εθνικό δίκαιο.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η απαίτηση παροχής επεξηγηματικών εγγράφων μπορεί να δημιουργήσει ένα επιπλέον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη. Ωστόσο, αυτός ο φόρτος δεν είναι δυσανάλογος, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της τροποποιημένης οδηγίας περί πυρηνικής ασφάλειας και την πολυπλοκότητα του αντικειμένου της. Επιπλέον, είναι αναγκαίο για την Επιτροπή να καθίσταται δυνατή η ουσιαστική επαλήθευση της ορθής μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Δεν υφίστανται μέτρα με λιγότερο διοικητικό φόρτο που να επιτρέπουν τον αποτελεσματικό έλεγχο, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανή πολυπλοκότητα της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο η οποία ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα νέα ή τροποποιημένη νομοθεσία. Πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι ένας αριθμός κρατών μελών έχουν παράσχει ήδη χρήσιμα επεξηγηματικά έγγραφα στην Επιτροπή σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο της ισχύουσας νομοθεσίας της Ευρατόμ, όπως είναι η ισχύουσα οδηγία περί πυρηνικής ασφάλειας ή άλλες νομοθετικές πράξεις.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως τα άρθρα 31 και 32,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία διατυπώθηκε μετά από γνωμοδότηση ομάδας προσώπων που ορίστηκαν από την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή μεταξύ επιστημόνων εμπειρογνομόνων των κρατών μελών,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 2 παράγραφος β της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («συνθήκη Ευρατόμ») προβλέπει ότι πρέπει να θεσπιστούν ομοιόμορφοι κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του ευρέος κοινού.
- (2) Το άρθρο 30 της συνθήκης Ευρατόμ προβλέπει τη θέσπιση βασικών προτύπων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας («Κοινότητα») για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του ευρέος κοινού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες.
- (3) Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες¹ θεσπίζει τα βασικά πρότυπα ασφαλείας. Η ανωτέρω οδηγία θεσπίζει απαιτήσεις για ένα σύστημα προστασίας από τις ακτινοβολίες, συμπεριλαμβανομένων της αιτιολόγησης και της βελτιστοποίησης των εκθέσεων σε ακτινοβολίες και του περιορισμού των δόσεων για την έκθεση του κοινού και για την επαγγελματική έκθεση. Καθορίζει απαιτήσεις για τον έλεγχο των εκθέσεων σε ακτινοβολίες του κοινού και των εργαζομένων, και σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης. Οι διατάξεις της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ έχουν συμπληρωθεί από ειδικότερη κοινοτική νομοθεσία.
- (4) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αναγνωρίσει στη νομολογία του² ότι η Κοινότητα έχει κοινές αρμοδιότητες με τα κράτη μέλη της σε πεδία που καλύπτονται από τη Σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια³.

¹ ΕΕ L 159 της 29.6.1996, σ. 1.

² C-187/87 (Συλλογή 1988, σ. 5013), C-376/90 (Συλλογή 1992, σ. I-6153) και C-29/99 (Συλλογή 2002, σ. I-11221).

³ ΕΕ L 172 της 6.5.2004, σ. 7.

- (5) Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2009 περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων⁴, υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ένα εθνικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια. Η εν λόγω οδηγία αντικατοπτρίζει τις διατάξεις των βασικών διεθνών πράξεων στο συγκεκριμένο πεδίο, συγκεκριμένα της Σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια⁵ και των Θεμελιωδών αρχών ασφαλείας⁶ που καθορίστηκαν από τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ). Η προθεσμία για τα κράτη μέλη για να θέσουν σε ισχύ και να ανακοινώσουν στην Επιτροπή τους νόμους, τους κανονισμούς και τις διοικητικές διαδικασίες για τη συμμόρφωση με την οδηγία 2009/71/Ευρατόμ έληξε στις 22 Ιουλίου 2011.
- (6) Η οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2011 με την οποία θεσπίζεται ένα κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων⁷ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να διατηρούν ένα εθνικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων.
- (7) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2007, για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων⁸, επισημαίνονταν ότι η «πυρηνική ασφάλεια αποτελεί εθνική αρμοδιότητα η οποία ασκείται, όπου ενδείκνυται, εντός ενός ευρωπαϊκού πλαισίου. Οι αποφάσεις που αφορούν σε δράσεις για την ασφάλεια και την εποπτεία των πυρηνικών εγκαταστάσεων επαφίενται αποκλειστικά στους φορείς εκμετάλλευσης και στις εθνικές αρχές».
- (8) Κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου για τη δημιουργία μιας ομάδας υψηλού επιπέδου στην ΕΕ, όπως αναφέρεται στα προαναφερθέντα συμπεράσματά του της 8ης Μαΐου 2007 δημιουργήθηκε η ομάδα ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφαλείας (ENSREG) με βάση την απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2007 για τη σύσταση της ευρωπαϊκής ομάδας υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων⁹ προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη των κοινοτικών στόχων στον τομέα της πυρηνικής ασφαλείας.
- (9) Το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα στην Ιαπωνία, το 2011, ανανέωσε το διεθνές ενδιαφέρον για τα μέτρα που απαιτούνται για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου και την εξασφάλιση των πιο υψηλών επιπέδων πυρηνικής ασφαλείας. Κατόπιν εντολής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Μάρτιο του 2011¹⁰, η Επιτροπή, από κοινού με την Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφαλείας (ENSREG), πραγματοποίησε συνολικές αξιολογήσεις των κινδύνων και της ασφαλείας για τους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς σε όλη την ΕΕ («προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων»). Στα αποτελέσματα προσδιοριζόταν ένας αριθμός

⁴ ΕΕ L 172 της 2.7.2009, σ. 18.

⁵ ΕΕ L 318 της 11.12.1999, σ. 20.

⁶ IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles (Θεμελιώδεις αρχές ασφαλείας), IAEA Safety Standard Series No SF-1 (2006).

⁷ ΕΕ L 199 της 2.8.2011, σ. 48.

⁸ Εγκρίθηκε από την Coreper την 25η Απριλίου 2007 (έγγραφο αρ. 8784/07) και από το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων στις 8 Μαΐου 2007.

⁹ ΕΕ L 195 της 27.7.2007, σ. 44.

¹⁰ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο EUCO 10/1/11.

βελτιώσεων οι οποίες θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στις προσεγγίσεις για την πυρηνική ασφάλεια και τις πρακτικές του κλάδου στις συμμετέχουσες χώρες¹¹.

- (10) Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδωσε επίσης εντολή στην Επιτροπή για να εξετάσει το τρέχον νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και να προτείνει τις ενδεχόμενες αναγκαίες βελτιώσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε επίσης ότι τα υψηλότερα πρότυπα για την πυρηνική ασφάλεια θα πρέπει να εφαρμοστούν και να βελτιώνονται σε συνεχή βάση στην ΕΕ.
- (11) Η Επιτροπή συμπεριέλαβε αρχικές απόψεις για πιθανούς τομείς βελτίωσης της νομοθεσίας στην ανακοίνωσή της σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση για τις συνολικές αξιολογήσεις των κινδύνων και της ασφάλειας («προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων») των πυρηνοληκτρικών σταθμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹² της 24ης Νοεμβρίου 2011.
- (12) Σύμφωνα με τις γενικές αρχές της για τις διαβουλεύσεις και το διάλογο, η Επιτροπή διεξήγαγε επίσης μια διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση, στο διάστημα μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Φεβρουαρίου 2012, ζητώντας απόψεις σχετικά με τομείς ενίσχυσης τους κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια.
- (13) Η Επιτροπή προσδιόρισε έναν αριθμό τομέων για την αναθεώρηση της ισχύουσας οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 4ης Οκτωβρίου 2012 αναφορικά με τις συνολικές αξιολογήσεις των κινδύνων και της ασφάλειας («προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων») των πυρηνοληκτρικών σταθμών στην ΕΕ και τις σχετικές δραστηριότητες¹³.
- (14) Κατά τον προσδιορισμό των σχετικών τομέων για βελτιώσεις, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την τεχνική πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, την πείρα και τα αποτελέσματα που αποκτήθηκαν από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, τα ευρήματα των διαφόρων εκθέσεων για το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα, τις απόψεις που διατυπώθηκαν στη δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τομείς ενίσχυσης του κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου, τις απόψεις που διατυπώθηκαν από διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, του κλάδου και της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και τα αποτελέσματα της προκαταρκτικής αξιολόγησης των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.
- (15) Μια ισχυρή και ανεξάρτητη αρμόδια ρυθμιστική αρχή αποτελεί βασική προϋπόθεση του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια. Η ανεξαρτησία της και η άσκηση των εξουσιών της με αμεροληψία και διαφάνεια είναι κρίσιμοι παράγοντες για να εξασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο πυρηνικής ασφάλειας. Αντικειμενικές ρυθμιστικές αποφάσεις και δράσεις επιβολής πρέπει να καθορίζονται χωρίς αθέμιτο εξωτερικό επηρεασμό που θα μπορούσε να υποβαθμίσει την ασφάλεια, όπως πιέσεις που σχετίζονται με μεταβαλλόμενες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες ή πιέσεις από κυβερνητικούς φορείς ή άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες. Οι αρνητικές συνέπειες της έλλειψης ανεξαρτησίας ήταν έκδηλες στο ατύχημα της Φουκουσίμα. Οι διατάξεις της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ για τον λειτουργικό διαχωρισμό των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών πρέπει να ενισχυθούν προκειμένου να εξασφαλιστεί η ουσιαστική ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών και

¹¹ Έκθεση αξιολόγησης από ομοτίμους ENSREG – Προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιήθηκαν στους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς στην Ευρώπη, 25 Απριλίου 2012.

¹² COM(2011) 784 τελικό.

¹³ COM(2012) 571 τελικό.

να διασφαλίζεται ότι τους παρέχονται τα κατάλληλα μέσα και αρμοδιότητες για την ορθή άσκηση των καθηκόντων που τους ανατίθενται. Ιδιαίτερα, η ρυθμιστική αρχή πρέπει να έχει επαρκή νομική ισχύ, επαρκή στελέχωση και επαρκείς οικονομικούς πόρους για την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί. Οι ενισχυμένες απαιτήσεις που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών καθηκόντων θα πρέπει, ωστόσο, να ερμηνεύονται με την επιφύλαξη της στενής συνεργασίας, όπως ενδείκνυται, με άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές και των γενικών κατευθύνσεων πολιτικής που ανακοινώνονται από την κυβέρνηση και δεν σχετίζονται με τις ρυθμιστικές εξουσίες και αρμοδιότητες.

- (16) Η ανεξαρτησία της λήψης αποφάσεων της ρυθμιστικής αρχής εξαρτάται περαιτέρω από την ικανότητα του προσωπικού της. Συνεπώς, η ρυθμιστική αρχή πρέπει να απασχολεί προσωπικό με τα αναγκαία προσόντα, πείρα και εμπειρογνωμοσύνη έτσι, ώστε να μπορεί να ασκεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του. Λόγω της υψηλής εξειδίκευσης της πυρηνικής βιομηχανίας και της περιορισμένης διαθεσιμότητας ατόμων με την απαιτούμενη ειδίκευση και ικανότητα, με αποτέλεσμα την πιθανή μεταπήδηση ατόμων με εκτελεστικές εξουσίες μεταξύ της πυρηνικής βιομηχανίας και των ρυθμιστικών φορέων, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνονται διευθετήσεις προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων για τους οργανισμούς που παρέχουν στον ρυθμιστικό φορέα συμβουλές ή υπηρεσίες.
- (17) Κατά την ανάληψη έργων υποδομής που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλοι εθνικοί μηχανισμοί διαβούλευσης με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και με το κοινό και θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι απόψεις που διατυπώνονται σε αυτούς.
- (18) Η οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον¹⁴ διέπει και τις πυρηνικές εγκαταστάσεις. Η εν λόγω οδηγία καθορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε, πριν χορηγηθεί η άδεια για την εκτέλεση έργων τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω, μεταξύ άλλων, της φύσεως, του μεγέθους ή της θέσεώς τους, πρέπει να διενεργείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων. Από αυτή την άποψη, πρόκειται για ένα εργαλείο προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα περιβαλλοντικά θέματα ενσωματώνονται στη διαδικασία αδειοδότησης για πυρηνικές εγκαταστάσεις.
- (19) Κάθε αξιολόγηση βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τυχόν σχετική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- (20) Ως προς τις πυρηνικές εγκαταστάσεις για τις οποίες η υποχρέωση εκπόνησης εκτιμήσεων των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον εκπηγάζει ταυτόχρονα από την παρούσα οδηγία και άλλο ενωσιακό νομοθέτημα, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέψουν συντονισμένες ή από κοινού διαδικασίες για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας.
- (21) Οι συνέπειες ενός πυρηνικού ατυχήματος μπορούν να υπερβούν εθνικά σύνορα, συνεπώς πρέπει να ενθαρρύνονται η στενή συνεργασία, ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών γειτονικών χωρών ή χωρών της ίδιας περιοχής, ανεξαρτήτως του αν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις σε λειτουργία. Υπό το πρίσμα αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι

¹⁴

ΕΕ L 26 της 28.01.2012, σ. 1 - κωδικοποιημένη έκδοση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όπως έχει τροποποιηθεί.

υπάρχουν οι κατάλληλες διευθετήσεις για τη διευκόλυνση της συνεργασίας για θέματα πυρηνικής ασφάλειας με διασυνοριακές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων τρίτων χωρών. Πρέπει να επιδιώκεται ο συντονισμός με τον Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης¹⁵ ο οποίος παρέχει ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για το συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της πολιτικής προστασίας με γνώμονα τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών.

- (22) Προκειμένου να εξασφαλίζεται η απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και η επίτευξη και διατήρηση επαρκών επιπέδων ικανοτήτων, όλα τα μέρη πρέπει να μεριμνούν ώστε όλο το προσωπικό (συμπεριλαμβανομένων των υπεργολάβων), το οποίο έχει αρμοδιότητες που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τις διευθετήσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων, υποβάλλεται σε μια διαδικασία συνεχούς μάθησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της κατάρτισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχεδίων κατάρτισης, διαδικασιών για την περιοδική αξιολόγηση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και με τις ενδεδειγμένες δημοσιονομικές διατάξεις για την εκπαίδευση.
- (23) Άλλο ένα σημαντικό δίδαγμα από το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα είναι η σπουδαιότητα της βελτίωσης της διαφάνειας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας. Η διαφάνεια είναι επίσης σημαντικό μέσο για την προώθηση της ανεξαρτησίας κατά τη λήψη ρυθμιστικών αποφάσεων. Ως εκ τούτου, οι ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο κοινό θα πρέπει να γίνουν πιο συγκεκριμένες ως προς το ποίος τύπος πληροφοριών πρέπει να παρέχεται, κατ' ελάχιστον από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή και τον κάτοχο άδειας, και εντός ποίων χρονικών πλαισίων. Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός, θα πρέπει να προσδιοριστεί ο τύπος των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται, κατ' ελάχιστον από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή και από τον κάτοχο άδειας στο πλαίσιο των ευρύτερων στρατηγικών διαφάνειας. Οι πληροφορίες πρέπει να ανακοινώνονται εγκαίρως, ιδιαιτέρως σε περιπτώσεις μη φυσιολογικών συμβάντων και ατυχημάτων. Τα αποτελέσματα των περιοδικών αξιολογήσεων ασφάλειας και των διεθνών αξιολογήσεων από ομοτίμους πρέπει επίσης να δημοσιοποιούνται.
- (24) Οι απαιτήσεις για διαφάνεια της παρούσας οδηγίας είναι συμπληρωματικές ως προς τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας της Ευρατόμ. Η απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με τις κοινοτικές διευθετήσεις για την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση περιστατικού έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολιών¹⁶ επιβάλλει υποχρεώσεις στα κράτη μέλη ως προς την ενημέρωση και την παροχή πληροφοριών στην Επιτροπή και σε άλλα κράτη μέλη σε περίπτωση ενός περιστατικού έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολιών στην επικράτειά τους, ενώ η οδηγία 89/618 Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1989¹⁷, απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση περιστατικού έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολιών, καθώς και να παρέχουν εκ των προτέρων και σε συνεχή βάση πληροφορίες στον πληθυσμό που ενδέχεται να επηρεαστεί σε περίπτωση παρόμοιας έκτακτης ανάγκης. Ωστόσο, επιπλέον των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται σε ένα παρόμοιο περιστατικό, τα κράτη μέλη θα πρέπει, βάσει

¹⁵ Πρόταση της Επιτροπής για μια απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης (COM/2011/934 τελικό)

¹⁶ ΕΕ L 371 της 30.12.1987, σ. 76.

¹⁷ ΕΕ L 357 της 7.12.1989, σ. 31

της παρούσας οδηγίας, να μεριμνούν για κατάλληλες διατάξεις περί διαφάνειας, οι οποίες περιλαμβάνουν την έγκαιρη και τακτικά επικαιροποιούμενη ανακοίνωση πληροφοριών ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι και το ευρύ κοινό ενημερώνονται σε συνεχή βάση σχετικά με όλα τα συμβάντα που άπτονται της πυρηνικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των μη φυσιολογικών συμβάντων ή των συνθηκών ατυχήματος. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθούν στο κοινό ευκαιρίες να συμμετάσχει αποτελεσματικά στη διαδικασία αδειοδότησης πυρηνικών εγκαταστάσεων και θα πρέπει η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να παρέχει τυχόν πληροφορίες σχετικές με την ασφάλεια κατά τρόπο ανεξάρτητο, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση από τυχόν άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα.

- (25) Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ θεσπίζει ένα νομικώς δεσμευτικό κοινοτικό πλαίσιο που θεμελιώνει ένα νομικό, διοικητικό και οργανωτικό σύστημα για την πυρηνική ασφάλεια. Δεν περιλαμβάνει ιδιαίτερες απαιτήσεις για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις. Λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική πρόοδο που έχει επιτευχθεί από τον ΔΟΑΕ και τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά («WENRA») καθώς και άλλες πηγές εμπειρογνωμοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και τις έρευνες για το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα, η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ πρέπει να τροποποιηθεί έτσι, ώστε να συμπεριλαμβάνει κοινοτικούς στόχους για την πυρηνική ασφάλεια οι οποίοι θα καλύπτουν όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων (χωροθέτηση, σχεδίαση, κατασκευή, θέση σε επιχειρησιακή λειτουργία, εκμετάλλευση, παροπλισμός).
- (26) Στο πλαίσιο των μεθόδων με κριτήριο την επικινδυνότητα εξετάζεται η πιθανότητα κάθε συμβάντος σε μια ακολουθία συμβάντων που είναι πιθανό να καταλήξει ή να συμβάλει σε ένα ατύχημα καθώς και οι πιθανές συνέπειές του. Οι απαντήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό των ισχυρών και τρωτών σημείων της σχεδίασης και της λειτουργίας μιας πυρηνικής εγκατάστασης και μπορούν συνεπώς να αποτελέσουν οδηγό για τις απαιτήσεις και την εστίαση της προσοχής των ρυθμιστικών αρχών στα ζητήματα όπου μπορούν να εξασφαλιστούν τα μεγαλύτερα οφέλη για την ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης. Έχοντας επενδύσει κατά τις προηγούμενες δεκαετίες σημαντικούς πόρους στην ανάπτυξη πιθανολογικών αξιολογήσεων ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις, ιδιαίτερα για πυρηνοληκτρικούς σταθμούς και ερευνητικούς αντιδραστήρες, οι κάτοχοι αδειών και οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές διεθνώς είναι πλέον σε θέση να χρησιμοποιήσουν τη γνώση που αποκτήθηκε προκειμένου να βελτιώσουν την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων σε μια βάση με κριτήριο την επικινδυνότητα, συνεχίζοντας παράλληλα την εκμετάλλευσή τους με τον πλέον αποδοτικό τρόπο.
- (27) Η παλαίωση των σχετικών με την ασφάλεια δομών, συστημάτων και συστατικών μιας πυρηνικής εγκατάστασης και, ιδιαίτερα, η ψαθυροποίηση συστατικών που είναι πρακτικώς δύσκολο να αντικατασταθούν, όπως τα δοχεία πίεσης αντιδραστήρα, θέτουν ένα φυσικό όριο στην αποδεκτή συνεχιζόμενη λειτουργία της εγκατάστασης. Τόσο από άποψη ασφάλειας όσο και από οικονομική άποψη, το όριο της επιχειρησιακής διάρκειας ζωής είναι τυπικά 40 έτη μετά την έναρξη της λειτουργίας σε εμπορική βάση και, συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η πιθανή παράταση της διάρκειας ζωής των υφιστάμενων πυρηνοληκτρικών σταθμών δεν εκθέτει τους εργαζομένους και το κοινό σε πρόσθετους κινδύνους. Για τον σκοπό αυτόν, η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ πρέπει να τροποποιηθεί έτσι, ώστε να περιλαμβάνει νέους στόχους για την ασφάλεια για όλη την κοινότητα με τους οποίους θα

συμμορφώνονται οι ρυθμιστικές αρχές και οι κάτοχοι αδειών σε περίπτωση παράτασης της διάρκειας ζωής υφιστάμενων πυρηνοληκτρικών σταθμών.

- (28) Για τη σχεδίαση νέων αντιδραστήρων, υπάρχει η σαφής προσδοκία να αντιμετωπίζονται στην αρχική σχεδίαση θέματα που ήταν πέραν της σχεδίασης για τους αντιδραστήρες προηγούμενων γενιών. Οι συνθήκες σχεδιαστικής επέκτασης είναι συνθήκες ατυχήματος οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη για ατυχήματα σχεδιαστικής βάσης, αλλά λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία σχεδίασης της εγκατάστασης σύμφωνα με τη μεθοδολογία καλύτερης εκτίμησης και για τις οποίες οι εκλύσεις ραδιενεργού υλικού διατηρούνται εντός αποδεκτών ορίων. Οι συνθήκες σχεδιαστικής επέκτασης θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν συνθήκες σοβαρού ατυχήματος.
- (29) Η εφαρμογή της έννοιας της εις βάθος άμυνας σε δραστηριότητες οργάνωσης, πρακτικής ή σχεδίασης που σχετίζονται με μια πυρηνική εγκατάσταση εξασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες που αφορούν στην ασφάλεια υπόκεινται σε ανεξάρτητα επίπεδα προβλέψεων έτσι, ώστε αν συμβεί μια αστοχία αυτή να μπορεί να εντοπιστεί και να αντισταθμιστεί με κατάλληλα μέτρα. Η ανεξάρτητη αποτελεσματικότητα κάθε ενός από τα διαφορετικά επίπεδα αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εις βάθος άμυνας για την πρόληψη ατυχημάτων και τον μετριασμό των συνεπειών εάν τελικά συμβούν.
- (30) Μετά τα πυρηνικά ατυχήματα του Three Mile Island και του Τσερνομπίλ, το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα έφερε ξανά στο προσκήνιο την κρίσιμη σημασία της λειτουργίας του κελύφους απομόνωσης, η οποία αποτελεί το τελευταίο φράγμα προστασίας για την προστασία των ανθρώπων και του περιβάλλοντος έναντι εκλύσεων ραδιενέργειας λόγω ατυχήματος. Συνεπώς, ο αιτών άδεια για την κατασκευή ενός νέου πυρηνοληκτρικού σταθμού ή ερευνητικού αντιδραστήρα πρέπει να τεκμηριώνει ότι η σχεδίαση περιορίζει ουσιωδώς τις επιπτώσεις μιας βλάβης στον πυρήνα του αντιδραστήρα εντός του κελύφους απομόνωσης, δηλ. πρέπει να αποδείξει ότι μια έκλυση ραδιενέργειας εκτός του κελύφους απομόνωσης είναι φυσικά αδύνατη ή ότι μπορεί να θεωρηθεί εξαιρετικά απίθανο, με υψηλό βαθμό αξιοπιστίας, να συμβεί μια παρόμοια έκλυση.
- (31) Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ δεν περιλαμβάνει μέτρα αναφορικά με την ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων, οι οποίες, όπως καταδείχθηκε από το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα, είναι κρίσιμης σημασίας για το μετριασμό των συνεπειών ενός πυρηνικού ατυχήματος. Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου προβλέπει ότι, σε περίπτωση περιστατικών έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολίας, είναι αναγκαίο να οργανώνεται η ενδεδειγμένη παρέμβαση για τη διακοπή ή τη μείωση της έκλυσης ραδιονουκλεϊδίων και για την αξιολόγηση και καταγραφή των συνεπειών του έκτακτου περιστατικού και της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης. Πρέπει επίσης να υπάρχουν θεσπισμένα μέτρα για την προστασία και την παρακολούθηση του περιβάλλοντος και του πληθυσμού. Ωστόσο, απαιτούνται πιο συγκεκριμένες διατάξεις αναφορικά με την ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων, για την αξιολόγηση καταστάσεων που ενδεχομένως θα απαιτούσαν προστατευτικά μέτρα εντός των εγκαταστάσεων, προκειμένου να υπάρχει μια οργανωτική δομή και συντονισμός μεταξύ των φορέων αντιμετώπισης και για να εξασφαλίζεται ότι υπάρχουν διαθέσιμα επαρκή μέσα για την υλοποίηση των εν λόγω προστατευτικών μέτρων ακόμη και σε ακραίες περιπτώσεις.
- (32) Οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων κατέδειξαν τον κεντρικό ρόλο των βελτιωμένων μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ όλων των μερών που έχουν αρμοδιότητες για την πυρηνική ασφάλεια. Οι αξιολογήσεις από ομοτίμους

αποδείχθηκαν ένα καλό μέσο οικοδόμησης εμπιστοσύνης, με στόχο την ανάπτυξη και την ανταλλαγή εμπειριών και την εξασφάλιση της κοινής εφαρμογής υψηλών προτύπων πυρηνικής ασφάλειας. Το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ, ωστόσο, περιορίζεται μόνο στις αυτοαξιολογήσεις και στις διεθνείς αξιολογήσεις από ομοτίμους της νομοθετικής, ρυθμιστικής και οργανωτικής υποδομής των κρατών μελών και, συνεπώς, η οδηγία πρέπει να διευρυνθεί έτσι, ώστε να συμπεριλάβει τις αξιολογήσεις από ομοτίμους των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

- (33) Η παρούσα οδηγία εισάγει νέες διατάξεις σχετικά με τις αυτοαξιολογήσεις και τις αξιολογήσεις από ομοτίμους των πυρηνικών εγκαταστάσεων με βάση επιλεγμένα θέματα πυρηνικής ασφάλειας που καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους. Σε διεθνές επίπεδο, υπάρχει ήδη επιβεβαιωμένη πείρα σε σχέση με τη διεξαγωγή των εν λόγω αξιολογήσεων από ομοτίμους σε πυρηνοληκτρικούς σταθμούς. Σε επίπεδο ΕΕ, η πείρα από τη διαδικασία προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων καταδεικνύει την αξία μιας συντονισμένης προσπάθειας για την εκτίμηση και αξιολόγηση της ασφάλειας στους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς της ΕΕ. Ένας παρόμοιος μηχανισμός, βασισμένος στη συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής, πρέπει να εφαρμοστεί σε αυτόν τον τομέα. Συνεπώς, οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές που συντονίζονται στο πλαίσιο ομάδων εμπειρογνομόνων, όπως η ENSREG, θα μπορούσαν να συμβάλουν με την εμπειρογνωμοσύνη τους στον προσδιορισμό των καίριων θεμάτων ασφάλειας και στη διενέργεια των εν λόγω αξιολογήσεων από ομοτίμους. Σε περίπτωση αποτυχίας των κρατών μελών να επιλέξουν τουλάχιστον ένα θέμα, η Επιτροπή πρέπει να επιλέξει ένα ή περισσότερα θέματα που θα αποτελέσουν αντικείμενο των αξιολογήσεων από ομοτίμους. Η συμμετοχή άλλων ενδιαφερόμενων μερών, όπως των οργανισμών τεχνικής υποστήριξης, διεθνών παρατηρητών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων θα μπορούσε να προσδώσει προστιθέμενη αξία στις αξιολογήσεις από ομοτίμους.
- (34) Για να διασφαλιστεί η αυστηρότητα και η αντικειμενικότητα των αξιολογήσεων από ομοτίμους, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν πρόσβαση σε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, τηρουμένων όλων των απαιτούμενων διαδικασιών ελέγχου ασφάλειας, στο σχετικό προσωπικό και πυρηνικές εγκαταστάσεις.
- (35) Πρέπει να συσταθεί ένας κατάλληλος μηχανισμός παρακολούθησης προκειμένου να εξασφαλίζεται η ορθή υλοποίηση του αποτελέσματος αυτών των αξιολογήσεων από ομοτίμους. Οι αξιολογήσεις από ομοτίμους αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της ασφάλειας μεμονωμένων πυρηνικών εγκαταστάσεων καθώς και στη διαμόρφωση γενικών τεχνικών συστάσεων και κατευθυντήριων γραμμών για την ασφάλεια που θα ισχύουν σε όλη την Ένωση.
- (36) Εάν η Επιτροπή εντοπίσει σημαντικές αποκλίσεις ή καθυστερήσεις στην υλοποίηση των τεχνικών συστάσεων που έχουν προκύψει από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους, η Επιτροπή θα πρέπει να καλέσει τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των μη εμπλεκόμενων κρατών μελών να οργανώσουν και να διεξαγάγουν μια αποστολή επαλήθευσης με στόχο την απόκτηση μιας πλήρους εικόνας της κατάστασης και την ενημέρωση του εμπλεκόμενου κράτους μέλους σχετικά με πιθανά μέτρα για την αποκατάσταση τυχόν ανεπαρκειών που θα εντοπιστούν.
- (37) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας με τις οποίες τάσσεται ο μηχανισμός αξιολόγησης από ομοτίμους δεν θίγουν τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος αδυνατεί να εκπληρώσει υποχρέωση την οποία υπέχει βάσει των Συνθηκών, όπως ορίζεται στα άρθρα 258, 259 και 260 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

- (38) Η περιοδικότητα των αξιολογήσεων από ομοτίμους και η εκπόνηση εκθέσεων στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας πρέπει να εναρμονίζεται με τους κύκλους αξιολόγησης και εκθέσεων της Σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια.
- (39) Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η εφαρμοστικότητα των διατάξεων του κεφαλαίου 2, τμήματος 2 «Ειδικές υποχρεώσεις» της παρούσας οδηγίας εξαρτάται από τον τύπο των πυρηνικών εγκαταστάσεων στην επικράτεια ενός κράτους μέλους. Συνεπώς, κατά την ενσωμάτωση αυτών των διατάξεων στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους που υπάρχουν για τους συγκεκριμένους τύπους πυρηνικών εγκαταστάσεων που σχεδιάζουν ή έχουν σε λειτουργία. Ιδιαίτερα, η αρχή της αναλογικότητας αφορά σε αυτά τα κράτη μέλη που διατηρούν μόνο μικρό απόθεμα πυρηνικών και ραδιενεργών υλικών, π.χ. σε σχέση με τη λειτουργία μικρότερων εγκαταστάσεων ερευνητικών αντιδραστήρων, οι οποίες, σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος δεν θα είχαν συνέπειες συγκρίσιμες με αυτές των πυρηνοληκτρικών σταθμών.
- (40) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που συνδέονται εγγενώς με την ύπαρξη πυρηνικών εγκαταστάσεων και, συγκεκριμένα, αυτές που αφορούν στις υποχρεώσεις των κατόχων άδειας, οι νέες ειδικές απαιτήσεις για πυρηνικές εγκαταστάσεις και οι διατάξεις που αφορούν στην ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων δεν ισχύουν για κράτη μέλη που δεν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις, όπως ορίζονται από την παρούσα οδηγία. Αυτά τα κράτη μέλη δεν απαιτείται να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο και να εφαρμόσουν την απαίτηση περί επιβολής κυρώσεων σε όσους δεν συμμορφώνονται με την παρούσα οδηγία. Οι λοιπές διατάξεις της παρούσας οδηγίας πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμοστούν με αναλογικό τρόπο, σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα κράτη μέλη δεν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι το θέμα της πυρηνικής ασφάλειας λαμβάνει τη δέουσα προσοχή από την κυβέρνηση ή από τις αρμόδιες αρχές.
- (41) Σύμφωνα με την οδηγία 2009/71/Ευρατόμ, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν και να διατηρούν ένα εθνικό νομοθετικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο («εθνικό πλαίσιο») για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Ο καθορισμός του τρόπου με τον οποίο ενσωματώνονται οι διατάξεις του εθνικού πλαισίου και της πράξης με την οποία εφαρμόζονται εναπόκειται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.
- (42) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύσουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση μεταξύ των διατάξεων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι αιτιολογημένη.
- (43) Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να τροποποιηθεί ανάλογα η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ,
- ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:**

Άρθρο 1

Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ τροποποιείται ως εξής:

- (1) Ο τίτλος του κεφαλαίου 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΣΤΟΧΟΙ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ».

- (2) Στο άρθρο 1 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο γ):
- «γ) να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν για τις ενδεδειγμένες εθνικές διευθετήσεις ώστε οι πυρηνικές εγκαταστάσεις να σχεδιάζονται, να χωροθετούνται, να κατασκευάζονται, να τίθενται σε λειτουργία, να λειτουργούν ή να παροπλίζονται κατά τέτοιο τρόπο που να αποφεύγονται μη εγκεκριμένες εκλύσεις ραδιενεργών ουσιών.»
- (3) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:
- (α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «1. Η οδηγία εφαρμόζεται στις μη στρατιωτικές πυρηνικές εγκαταστάσεις που λειτουργούν βάσει αδείας όπως ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4 σε όλα τα στάδια που καλύπτονται από την εν λόγω άδεια.»
- (β) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «3. Η οδηγία συμπληρώνει τα βασικά πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 30 της Συνθήκης όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και δεν θίγει την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί προστασίας της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού έναντι των κινδύνων που προκαλούνται από την ιονίζουσα ακτινοβολία και ιδιαίτερα την οδηγία 96/29/Ευρατόμ.»
- (4) Στο άρθρο 3 προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6 έως 17:
- "6. ως «εις βάθος άμυνα» νοείται μια ιεραρχική ανάπτυξη σε διαφορετικά επίπεδα διαφόρων στοιχείων εξοπλισμού και διαδικασιών για την πρόληψη της κλιμάκωσης αναμενόμενων λειτουργικών συμβάντων και για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας των φυσικών φραγμάτων προστασίας που είναι εγκατεστημένα μεταξύ μιας πηγής ακτινοβολίας ή ραδιενεργού υλικού και εργαζομένων, μελών του κοινού ή του αέρα, του νερού και του εδάφους σε καταστάσεις λειτουργίας και, για ορισμένα φράγματα προστασίας, σε συνθήκες ατυχήματος·
7. ως «μη φυσιολογικό συμβάν» νοείται κάθε ακούσιο συμβάν του οποίου οι συνέπειες ή οι πιθανές συνέπειες δεν είναι αμελητέες από την άποψη της προστασίας ή της πυρηνικής ασφάλειας·
8. ως «ατύχημα» νοείται κάθε μη προγραμματισμένο συμβάν, συμπεριλαμβανομένων των σφαλμάτων στο χειρισμό, των αστοχιών εξοπλισμού και άλλων ατυχών περιστατικών, του οποίου οι συνέπειες ή οι πιθανές συνέπειες δεν είναι αμελητέες από την άποψη της προστασίας ή της πυρηνικής ασφάλειας·
9. ως «πρώρες εκλύσεις» νοούνται καταστάσεις που θα απαιτούσαν έκτακτα μέτρα εκτός των εγκαταστάσεων, αλλά με ανεπαρκή χρόνο για την υλοποίησή τους·
10. ως «μεγάλες εκλύσεις» νοούνται καταστάσεις που θα απαιτούσαν προστατευτικά μέτρα για το κοινό, τα οποία δεν θα μπορούσαν να είναι γεωγραφικά ή χρονικά περιορισμένα·
11. ως «ουσιαστική εξάλειψη» νοείται ότι είναι φυσικά αδύνατο ή ότι μπορεί να θεωρηθεί εξαιρετικά απίθανο, με υψηλό βαθμό αξιοπιστίας, να εμφανιστεί μια συνθήκη·
12. ως «λογικά εφικτό» νοείται ότι, επιπλέον της εκπλήρωσης των απαιτήσεων της καλής πρακτικής στον τεχνικό τομέα, πρέπει να επιδιωχθούν περαιτέρω μέτρα

ασφάλειας ή μείωσης του κινδύνου αναφορικά με τη σχεδίαση, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία ή τον παροπλισμό μιας πυρηνικής εγκατάστασης και ότι τα εν λόγω μέτρα πρέπει να υλοποιηθούν, εκτός αν μπορεί να καταδειχθεί ότι αυτά είναι προδήλως δυσανάλογα ως προς το όφελος για την ασφάλεια που θα απέφεραν·

13. ως «σχεδιαστική βάση» νοείται το εύρος των συνθηκών και των συμβάντων που λαμβάνονται ρητά υπόψη στη σχεδίαση της εγκατάστασης, σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια, έτσι, ώστε η εγκατάσταση να μπορεί να ανταπεξέλθει σε αυτά χωρίς να υπερβεί τα εγκεκριμένα όρια της προγραμματισμένης λειτουργίας των συστημάτων ασφάλειας·

14. ως «ατύχημα σχεδιαστικής βάσης» νοούνται συνθήκες ατυχήματος για τις οποίες μια εγκατάσταση έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια και για τις οποίες η φθορά του καυσίμου και η έκλυση ραδιενεργού υλικού διατηρούνται εντός των εγκεκριμένων ορίων·

15. ως «ατύχημα εκτός σχεδιαστικής βάσης» νοείται ένα ατύχημα το οποίο είναι δυνατόν να συμβεί, αλλά δεν λήφθηκε πλήρως υπόψη κατά τη σχεδίαση διότι θεωρήθηκε εξαιρετικά απίθανο·

16. ως «ανάλυση σχεδιαστικής επέκτασης» νοείται ένα σύνολο συνθηκών σχεδιαστικής επέκτασης βάσει τεχνικής κρίσης, προσδιοριστικών αξιολογήσεων και πιθανολογικών αξιολογήσεων για τον σκοπό της περαιτέρω βελτίωσης της ασφάλειας του πυρηνοληκτρικού σταθμού μέσω της βελτίωσης των δυνατοτήτων του σταθμού να αντεπεξέρχεται, χωρίς μη αποδεκτές ακτινολογικές συνέπειες, σε ατυχήματα τα οποία είναι είτε πιο σοβαρά από τα ατυχήματα σχεδιαστικής βάσης ή στα οποία παρουσιάζονται πρόσθετες αστοχίες. Οι εν λόγω συνθήκες σχεδιαστικής επέκτασης χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των πρόσθετων σεναρίων ατυχήματος που πρέπει να αντιμετωπιστούν στη σχεδίαση και για το σχεδιασμό ουσιαστικών προβλέψεων για την πρόληψη των εν λόγω ατυχημάτων ή για το μετριασμό των συνεπειών τους αν τελικά συμβούν.

17. ως «περιοδική αξιολόγηση ασφάλειας» νοείται μια συστηματική επαναξιολόγηση της ασφάλειας μιας υπάρχουσας εγκατάστασης η οποία διεξάγεται σε τακτά χρονικά διαστήματα για την ανταπόκριση στις σωρευτικές συνέπειες της παλαιώσης, των τροποποιήσεων, της πείρας που αποκτάται κατά τη λειτουργία, των τεχνικών εξελίξεων και παραμέτρων χωροθέτησης και αποσκοπεί στην εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας σε όλη τη διάρκεια ζωής της εγκατάστασης.»

- (5) Στο κεφάλαιο 2, εισάγεται ο ακόλουθος τίτλος μετά από την κεφαλίδα «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ»:

«ΤΜΗΜΑ Ι

Γενικές υποχρεώσεις»

- (6) Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 τροποποιείται ως εξής:

(α) Το εισαγωγικό μέρος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και διατηρούν εθνικό νομοθετικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο (εφεξής το «εθνικό πλαίσιο») για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων το οποίο κατανέμει τις αρμοδιότητες και προβλέπει τον συντονισμό μεταξύ των σχετικών κρατικών φορέων. Το εθνικό πλαίσιο προβλέπει ιδιαίτερα τα εξής:»·

(β) Το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) εθνικές διευθετήσεις για την πυρηνική ασφάλεια, οι οποίες καλύπτουν όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4.»·

(γ) Το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) ένα σύστημα αδειοδότησης και απαγόρευσης λειτουργίας πυρηνικών εγκαταστάσεων χωρίς άδεια.»·

(δ) Το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) ένα σύστημα πυρηνικής ασφάλειας και εποπτείας.»·

(7) Στο άρθρο 5 οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη πρέπει να εγγυώνται την ουσιαστική ανεξαρτησία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής έναντι αθέμιτου επηρεασμού κατά τη λήψη των αποφάσεών της, ιδιαίτερα κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών καθηκόντων που καθορίζονται στην παράγραφο 3, εξασφαλίζοντας ότι η ασφάλεια δεν εξαρτάται από πολιτικά, οικονομικά ή κοινωνικά συμφέροντα. Για αυτό τον σκοπό, τα κράτη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί η αρμόδια ρυθμιστική αρχή:

α) να είναι λειτουργικά διαχωρισμένη από οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα που σχετίζεται με την προαγωγή ή τη χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας ή την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας·

β) να μην επιζητά ούτε να λαμβάνει οδηγίες από οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα που σχετίζεται με την προαγωγή ή τη χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας ή την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών της καθηκόντων·

γ) να λαμβάνει ρυθμιστικές αποφάσεις που βασίζονται σε αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια που σχετίζονται με την ασφάλεια·

δ) να έχει τις δικές της αποκλειστικές ενδεδειγμένες πιστώσεις κονδυλίων, με αυτονομία στη διάθεση των πιστωμένων κονδυλίων. Ο μηχανισμός χρηματοδότησης και η διαδικασία πίστωσης κονδυλίων πρέπει να ορίζεται με σαφήνεια στο εθνικό πλαίσιο·

ε) να απασχολεί τον ενδεδειγμένο αριθμό προσωπικού με τα αναγκαία προσόντα, πείρα και εμπειρογνωμοσύνη·

στ) να θεσπίζει διαδικασίες και κριτήρια για το διορισμό και την απόλυση προσωπικού και για την πρόληψη και επίλυση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων·

ζ) να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια που δεν υπόκεινται σε αναθεώρηση ή έγκριση από άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να έχει την αναγκαία νομική ισχύ για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της σε σχέση με το εθνικό πλαίσιο που περιγράφεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, αποδίδοντας τη δέουσα προτεραιότητα στην ασφάλεια. Για αυτό τον σκοπό, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να προβλέπει ότι η ρυθμιστική αρχή εκτελεί τα ακόλουθα ρυθμιστικά καθήκοντα:

α) να ορίζει τις εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας·

β) να επιβάλλει στον κάτοχο άδειας τη συμμόρφωση προς τις εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας και προς τους όρους της σχετικής άδειας·

γ) να απαιτεί την τεκμηρίωση αυτής της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως 5 του άρθρου 6 και στα στοιχεία α έως δ του άρθρου 8·

δ) να επαληθεύει τη συμμόρφωση μέσω ρυθμιστικών αξιολογήσεων και επιθεωρήσεων·

ε) να πραγματοποιεί δράσεις επιβολής, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής λειτουργίας μιας πυρηνικής εγκατάστασης σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1.».

(8) Το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί η κύρια ευθύνη για την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης να παραμένει στον κάτοχο της άδειας. Η ευθύνη αυτή δεν είναι δυνατόν να μεταβιβάζεται.»·

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από τους κατόχους άδειας, υπό την εποπτεία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής, να προβαίνουν σε τακτικές αξιολογήσεις και επαληθεύσεις, καθώς και σε συνεχή βελτίωση, στον βαθμό που αυτό είναι λογικά εφικτό, της πυρηνικής ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεών τους με συστηματικό και επαληθεύσιμο τρόπο.»·

γ) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι αξιολογήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνουν την επαλήθευση, με βάση μια συνολική αξιολόγηση ασφάλειας, της εφαρμογής μέτρων για την πρόληψη ατυχημάτων και τον μετριασμό των συνεπειών των ατυχημάτων, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης της επάρκειας των προβλέψεων εις βάθος άμυνας και των οργανωτικών μέτρων προστασίας του κατόχου της άδειας, των οποίων η αστοχία μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική έκθεση των εργαζομένων και του πληθυσμού σε ιονίζουσες ακτινοβολίες.»·

δ) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να υποχρεώνει τους κατόχους άδειας να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης τα οποία να αποδίδουν τη δέουσα προτεραιότητα στην πυρηνική ασφάλεια και να επαληθεύονται τακτικά από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή.»·

ε) Παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 4α:

«4α. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί ότι, κατά την υποβολή αίτησης για άδεια, ο αιτών υποχρεούται να υποβάλει αναλυτική τεκμηρίωση για την ασφάλεια. Η έκταση και το επίπεδο λεπτομερειών είναι ανάλογα με το πιθανό μέγεθος και τη φύση του σχετικού κινδύνου. Η τεκμηρίωση εξετάζεται και αξιολογείται από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή σύμφωνα με σαφώς καθορισμένες διαδικασίες.»·

στ) Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να υποχρεώνει τους κατόχους άδειας να προβλέπουν και να διατηρούν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, με τα κατάλληλα προσόντα, εμπειρογνωμοσύνη και

δεξιότητες, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 1 έως 4 σημείο α του παρόντος άρθρου και στα σημεία α έως δ του άρθρου 8 της παρούσας οδηγίας. Οι εν λόγω υποχρεώσεις εκτείνονται και στους εργαζομένους με υπεργολαβία.».

- (9) Τα άρθρα 7 και 8 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 7

Εμπειρογνωμοσύνη και δεξιότητες σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από όλα τα μέρη να προβαίνουν σε διευθετήσεις για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την εξάσκηση του προσωπικού τους που έχει αρμοδιότητες που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τις διευθετήσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων, με σκοπό την απόκτηση, διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη ενημερωμένης και αμοιβαία αναγνωρισμένης εμπειρογνωμοσύνης και δεξιοτήτων στην πυρηνική ασφάλεια.

Άρθρο 8

Διαφάνεια

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ενημερωμένες και έγκαιρες πληροφορίες σε σχέση με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τους σχετικούς κινδύνους να διατίθενται στους εργαζομένους και στον πληθυσμό, με ειδική μέριμνα για όσους ζουν στην περιοχή μιας πυρηνικής εγκατάστασης.

Η υποχρέωση που καθορίζεται στην πρώτη υποπαράγραφο περιλαμβάνει τη μέριμνα ότι η αρμόδια ρυθμιστική αρχή και οι κάτοχοι άδειας, εντός των τομέων αρμοδιοτήτων τους, καταρτίζουν, δημοσιεύουν και εφαρμόζουν μια στρατηγική διαφάνειας η οποία καλύπτει, μεταξύ άλλων, πληροφορίες σχετικά με τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας των πυρηνικών εγκαταστάσεων, δραστηριότητες μη υποχρεωτικής διαβούλευσης με τους εργαζομένους και τον πληθυσμό και την επικοινωνία σε περίπτωση μη φυσιολογικών συμβάντων και ατυχημάτων.

2. Η ενημέρωση του κοινού θα πρέπει να καθίσταται διαθέσιμη σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή δεν θέτει σε κίνδυνο άλλα υπέρτερα συμφέροντα, όπως η ασφάλεια, που αναγνωρίζονται από την εθνική νομοθεσία ή τις διεθνείς υποχρεώσεις.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχονται στο κοινό με έγκαιρο και ουσιαστικό τρόπο ευκαιρίες συμμετοχής στη διαδικασία αδειοδότησης των πυρηνικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τη σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις.».

- (10) Μετά το άρθρο 8, παρεμβάλλεται το ακόλουθο τμήμα 2:

«ΤΜΗΜΑ 2

Ειδικές υποχρεώσεις

Άρθρο 8α

Στόχοι ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί οι πυρηνικές εγκαταστάσεις να σχεδιάζονται, χωροθετούνται, κατασκευάζονται, τίθενται σε

λειτουργία, λειτουργούν και παροπλίζονται με στόχο την αποφυγή ενδεχόμενων εκλύσεων ραδιενεργών ουσιών:

- (α) εξαλείφοντας ουσιαστικά την πιθανότητα να συμβούν όλες οι ακολουθίες ατυχήματος που θα κατέληγαν σε πρόωρες ή μεγάλες εκλύσεις·
- (β) προκειμένου για ατυχήματα των οποίων οι πιθανότητες να συμβούν δεν έχουν ουσιαστικά εξαλειφθεί, εφαρμόζοντας σχεδιαστικά μέτρα έτσι, ώστε μόνο γεωγραφικά και χρονικά περιορισμένα προστατευτικά μέτρα να απαιτούνται για το κοινό και να υπάρχει επαρκής διαθέσιμος χρόνος για την εφαρμογή αυτών των μέτρων και να ελαχιστοποιείται η συχνότητα των εν λόγω ατυχημάτων.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί ο στόχος που καθορίζεται στην παράγραφο 1 να ισχύει για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις στο βαθμό που αυτό είναι λογικά εφικτό.

Άρθρο 8β

Επίτευξη του στόχου ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις

Για την επίτευξη του στόχου ασφάλειας που καθορίζεται στο άρθρο 8α, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί οι πυρηνικές εγκαταστάσεις:

- α) να χωροθετούνται έτσι, ώστε να λαμβάνεται η δέουσα μέριμνα για να αποφεύγονται, όποτε είναι δυνατόν, εξωτερικοί φυσικοί και ανθρωπογενείς κίνδυνοι και να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις τους·
- β) να σχεδιάζονται, κατασκευάζονται, τίθενται σε λειτουργία, λειτουργούν και παροπλίζονται με βάση την έννοια της εις βάθος άμυνας έτσι, ώστε:
 - (i) οι δόσεις ακτινοβολίας που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι και ο πληθυσμός να μην υπερβαίνουν τα θεσπισμένα όρια και να διατηρούνται στα χαμηλότερα λογικά εφικτά επίπεδα·
 - (ii) τα μη φυσιολογικά συμβάντα να ελαχιστοποιούνται·
 - (iii) οι πιθανότητες κλιμάκωσης καταστάσεων ατυχήματος να μειώνονται μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας των πυρηνικών εγκαταστάσεων να διαχειρίζονται αποτελεσματικά και να ελέγχουν τα μη φυσιολογικά συμβάντα·
 - (iv) οι επιβλαβείς συνέπειες μη φυσιολογικών συμβάντων και ατυχημάτων σχεδιαστικής βάσης, εάν συμβούν, να μετριάζονται έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται ότι αυτά δεν επιφέρουν ακτινολογικές επιπτώσεις ή ότι επιφέρουν μόνο ήσσονες ακτινολογικές επιπτώσεις·
 - (v) οι εξωτερικοί φυσικοί και ανθρωπογενείς κίνδυνοι να προλαμβάνονται, όποτε είναι δυνατόν, και οι επιπτώσεις τους να ελαχιστοποιούνται.

Άρθρο 8γ

Μεθοδολογία για τη χωροθέτηση, σχεδίαση, κατασκευή, θέση σε λειτουργία, λειτουργία και παροπλισμό των πυρηνικών εγκαταστάσεων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί ο κάτοχος άδειας, υπό την εποπτεία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής:

- (α) να αξιολογεί σε τακτική βάση τις ακτινολογικές επιπτώσεις μιας πυρηνικής εγκατάστασης στους εργαζομένους, στον πληθυσμό και στον αέρα, το νερό και το έδαφος, τόσο σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας όσο και σε συνθήκες ατυχήματος·
- (β) να ορίζει, τεκμηριώνει και επαναξιολογεί σε τακτική βάση και τουλάχιστον κάθε δέκα έτη τη σχεδιαστική βάση των πυρηνικών εγκαταστάσεων μέσω μιας περιοδικής αξιολόγησης ασφάλειας, καθώς και να τη συμπληρώνει με μια ανάλυση σχεδιαστικής επέκτασης, για να εξασφαλίζεται η εφαρμογή όλων των ευλόγως εφικτών μέτρων βελτίωσης·
- (γ) να εξασφαλίζει ότι η ανάλυση σχεδιαστικής επέκτασης καλύπτει όλα τα ατυχήματα, τα συμβάντα και τους συνδυασμούς συμβάντων, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών και εξωτερικών φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων και σοβαρών ατυχημάτων, που οδηγούν σε συνθήκες που δεν συμπεριλαμβάνονται τα ατυχήματα σχεδιαστικής βάσης·
- (δ) να θεσπίζει και να εφαρμόζει στρατηγικές για το μετριασμό τόσο των ατυχημάτων σχεδιαστικής βάσης όσο και των ατυχημάτων εκτός σχεδιαστικής βάσης·
- (ε) να ακολουθεί κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση σοβαρών ατυχημάτων για όλους τους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς και, αν ενδείκνυται, για άλλες πυρηνικές εγκαταστάσεις, καλύπτοντας όλες τις λειτουργικές συνθήκες, τα ατυχήματα στις δεξαμενές αναλωμένων καυσίμων και τα συμβάντα μακράς διάρκειας·
- (στ) να πραγματοποιεί μια ειδική αξιολόγηση ασφάλειας για πυρηνικές εγκαταστάσεις οι οποίες η αρμόδια ρυθμιστική αρχή θεωρεί ότι προσεγγίζουν το όριο της λειτουργικής διάρκειας ζωής τους, όπως είχε προβλεφθεί αρχικά, και για τις οποίες έχει ζητηθεί παράταση της διάρκειας ζωής τους.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί η χορήγηση ή η εξέταση μιας άδειας για την κατασκευή ή/και τη λειτουργία μιας πυρηνικής εγκατάστασης να βασίζεται σε μια ενδεδειγμένη αξιολόγηση ασφάλειας για τη συγκεκριμένη τοποθεσία και τη συγκεκριμένη εγκατάσταση.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί, για τους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς και, αν υπάρχουν, τις εγκαταστάσεις ερευνητικών αντιδραστήρων, για τα οποία ζητείται άδεια κατασκευής για πρώτη φορά, η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να υποχρεώνει τον αιτούντα να τεκμηριώνει ότι η σχεδίαση περιορίζει ουσιαστικά τις επιπτώσεις μιας βλάβης στον πυρήνα του αντιδραστήρα εντός του κελύφους απομόνωσης.

Άρθρο 8δ

Ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί ο κάτοχος άδειας, υπό την εποπτεία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής:

- (α) να καταρτίσει και να ενημερώνει σε τακτική βάση ένα εσωτερικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης το οποίο:

- (i) βασίζεται σε μια αξιολόγηση των συμβάντων και των καταστάσεων που ενδέχεται να απαιτούν προστατευτικά μέτρα εντός και εκτός των εγκαταστάσεων·
 - (ii) είναι καταρτισμένο σε συντονισμό με άλλους εμπλεκόμενους φορείς και βασίζεται σε διδάγματα που αντλούνται από την πείρα που αποκομίζεται από σοβαρά συμβάντα, σε περίπτωση που έχουν προκύψει·
 - (iii) αντιμετωπίζει ιδιαίτερα συμβάντα τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν πολλαπλές μονάδες μιας πυρηνικής εγκατάστασης·
- (β) να δημιουργήσει την αναγκαία οργανωτική δομή για τον σαφή καταμερισμό των αρμοδιοτήτων και να εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πόρων και μέσων·
- (γ) να υλοποιήσει διευθετήσεις για το συντονισμό δραστηριοτήτων εντός των εγκαταστάσεων και τη συνεργασία με τις αρχές και τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών σε όλες τις φάσεις ενός έκτακτου περιστατικού, για τις οποίες πρέπει να πραγματοποιούνται ασκήσεις σε τακτική βάση·
- (δ) να μεριμνά για μέτρα ετοιμότητας για τους εργαζομένους στις εγκαταστάσεις αναφορικά με πιθανά μη φυσιολογικά συμβάντα και ατυχήματα·
- (ε) να παρέχει ρυθμίσεις για τη διασυνοριακή και διεθνή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένων προκαθορισμένων ρυθμίσεων για τη λήψη εξωτερικής βοήθειας στις εγκαταστάσεις, αν απαιτηθεί·
- (στ) να φροντίσει για την ύπαρξη ενός κέντρου αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων, επαρκώς προστατευμένου έναντι φυσικών κινδύνων και ραδιενέργειας, προκειμένου να εξασφαλίζεται η δυνατότητα ενδιαίτησης σε αυτό·
- (ζ) να λαμβάνει προστατευτικά μέτρα σε περίπτωση ενός έκτακτου περιστατικού για το μετριασμό τυχόν συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία και για τον αέρα, το νερό και το έδαφος.».
- (11) Μετά το άρθρο 2 παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο 2α:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2α

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΟΜΟΤΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Άρθρο 8ε

Αξιολογήσεις από ομοτίμους

1. Τουλάχιστο ανά δεκαετία, τα κράτη μέλη φροντίζουν για τη διεξαγωγή περιοδικών αυτοαξιολογήσεων του εθνικού τους πλαισίου και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών και απευθύνουν πρόσκληση για τη διεξαγωγή διεθνούς αξιολόγησης από ομοτίμο των οικείων τμημάτων του εθνικού τους πλαισίου και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών με σκοπό τη συνεχώς βελτιούμενη πυρηνική ασφάλεια. Εφόσον διατίθενται, τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από ομοτίμους διαβιβάζονται με έκθεση προς τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.
2. Τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, προβαίνουν σε διευθετήσεις περιοδικά, τουλάχιστον κάθε έξι χρόνια, για ένα σύστημα αξιολογήσεων από ομοτίμους του τομέα και συμφωνούν σε ένα χρονικό πλαίσιο και στους όρους υλοποίησής του. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη:

- (α) από κοινού και σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή επιλέγουν ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Αν τα κράτη μέλη αποτύχουν να επιλέξουν από κοινού τουλάχιστον ένα θέμα εντός του χρονικού πλαισίου που καθορίζεται στην παρούσα παράγραφο, η Επιτροπή επιλέγει τα θέματα που θα αποτελέσουν το αντικείμενο των αξιολογήσεων από ομοτίμους·
- (β) με βάση αυτά τα θέματα, διεξάγουν, σε στενή συνεργασία με τους κατόχους άδειας, εθνικές αξιολογήσεις και δημοσιεύουν τα αποτελέσματα·
- (γ) ορίζουν από κοινού μια μεθοδολογία, μεριμνούν για και εκπονούν αξιολόγηση από ομοτίμους των αποτελεσμάτων των εθνικών αξιολογήσεων που αναφέρονται στο σημείο β), στην οποία η Επιτροπή προσκαλείται για να συμμετάσχει·
- (δ) δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από ομοτίμους που αναφέρονται στο σημείο γ).

3. Κάθε κράτος μέλος που υπόκειται στην αξιολόγηση από ομοτίμους η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 2 μεριμνά για το σχεδιασμό και τον τρόπο υλοποίησης στην επικράτειά του των σχετικών τεχνικών συστάσεων που προκύπτουν από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

4. Εάν η Επιτροπή εντοπίσει σημαντικές αποκλίσεις ή καθυστερήσεις στην υλοποίηση των τεχνικών συστάσεων που έχουν προκύψει από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους, η Επιτροπή θα πρέπει να καλέσει τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των μη εμπλεκόμενων κρατών μελών να οργανώσουν και να διεξαγάγουν μια αποστολή επαλήθευσης προκειμένου να αποκτηθεί μια πλήρης εικόνα της κατάστασης και να ενημερωθεί το εμπλεκόμενο κράτος μέλος σχετικά με πιθανά μέτρα για την αποκατάσταση τυχόν ανεπαρκειών που έχουν εντοπιστεί.

5. Σε περίπτωση ατυχήματος που καταλήγει σε πρόωρη ή μεγάλη έκλυση ή ενός μη φυσιολογικού συμβάντος που καταλήγει σε καταστάσεις που θα απαιτούσαν τη λήψη έκτακτων μέτρων εκτός των εγκαταστάσεων ή προστατευτικών μέτρων για το κοινό, το εμπλεκόμενο κράτος μέλος απευθύνει, εντός έξι μηνών, πρόσκληση για τη διεξαγωγή αξιολόγησης της εμπλεκόμενης εγκατάστασης από ομοτίμους, σύμφωνα με την παράγραφο 2, στην οποία η Επιτροπή καλείται να συμμετάσχει.

Άρθρο 8στ

Κατευθυντήριες οδηγίες για τη βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας

Με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από ομοτίμους που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 8ε παράγραφος 2 και τις επακόλουθες τεχνικές συστάσεις σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της συνεχούς βελτίωσης της πυρηνικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, καταρτίζουν από κοινού και θεσπίζουν κατευθυντήριες γραμμές για τα συγκεκριμένα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 8ε παράγραφος 2 σημείο α).».

- (12) Μετά το κεφάλαιο 2α, παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2β»

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ».

- (13) Στο άρθρο 9 διαγράφεται η παράγραφος 3.

- (14) Μετά το άρθρο 9 παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 9α:

«Άρθρο 9α Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων οι οποίες έχουν θεσπιστεί κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι ουσιαστικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις εν λόγω διατάξεις στην Επιτροπή έως τις [αναγράφεται ημερομηνία – η ημερομηνία αυτή οφείλει να αντιστοιχεί στην προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της παρούσας πρότασης] το αργότερο, και την ενημερώνουν αμελλητί σχετικά με οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση που τις επηρεάζει.».

- (15) Στο άρθρο 10 παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 1α μετά την παράγραφο 1:
- «1α. Οι υποχρεώσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των άρθρων 6, 8α, 8β, 8γ, 8δ και 9α της παρούσας οδηγίας δεν ισχύουν για την Κύπρο, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο και τη Μάλτα, εκτός αν οι χώρες αυτές αποφασίσουν να αναπτύξουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που σχετίζεται με πυρηνικές εγκαταστάσεις που υπόκειται σε άδεια υπό τη δικαιοδοσία τους.».

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωσή τους προς την παρούσα οδηγία το αργότερο στις [προθεσμία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, προς αναγραφή στη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, κατά τη θέσπισή τους από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.
2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, καθώς και τις τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από την δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος